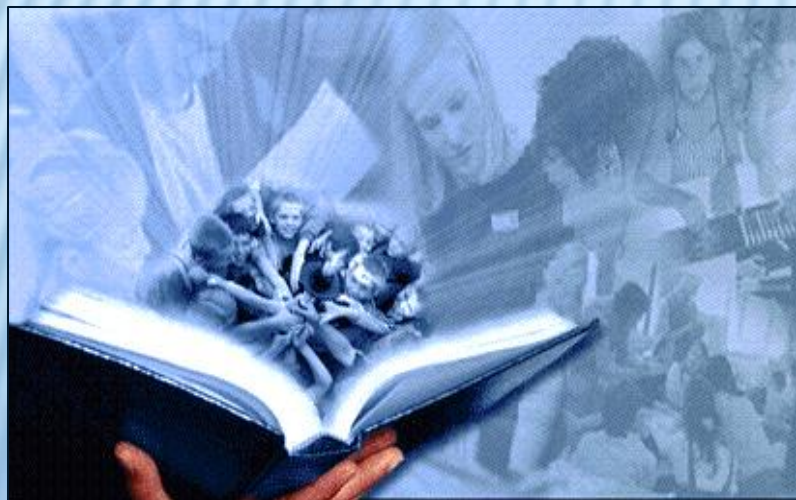

Incluziunea Educațională – o prioritate a Învățământului

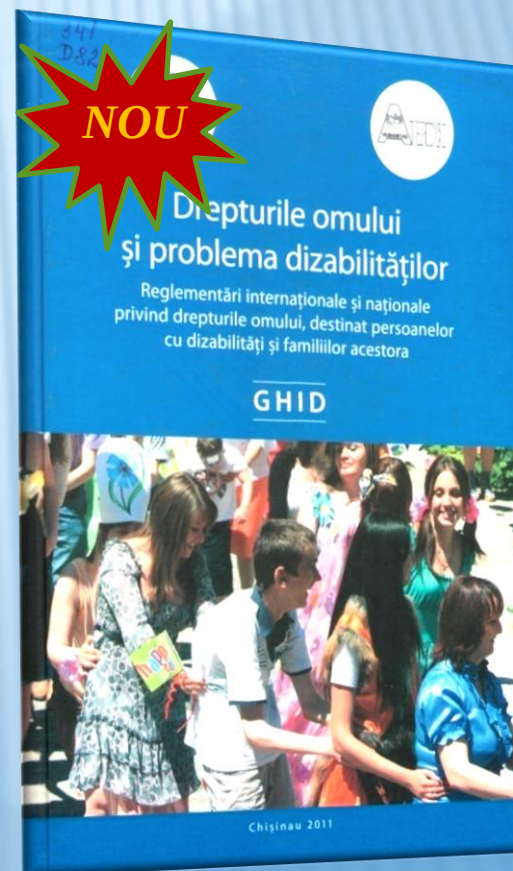
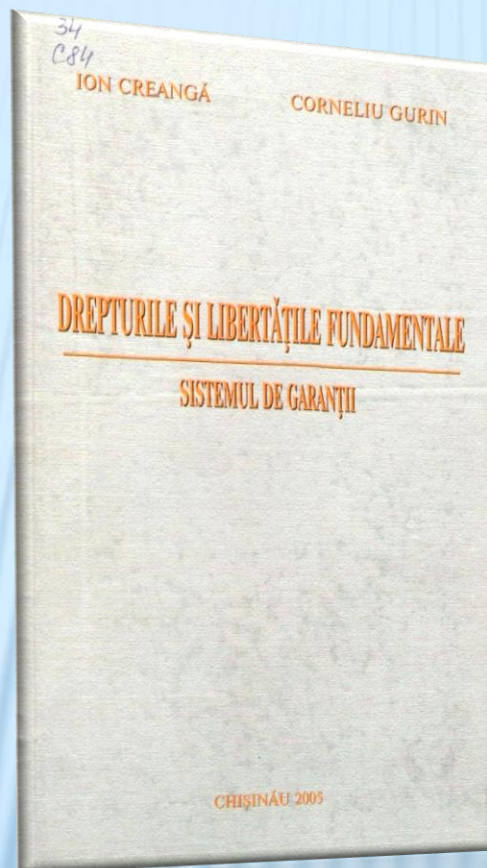
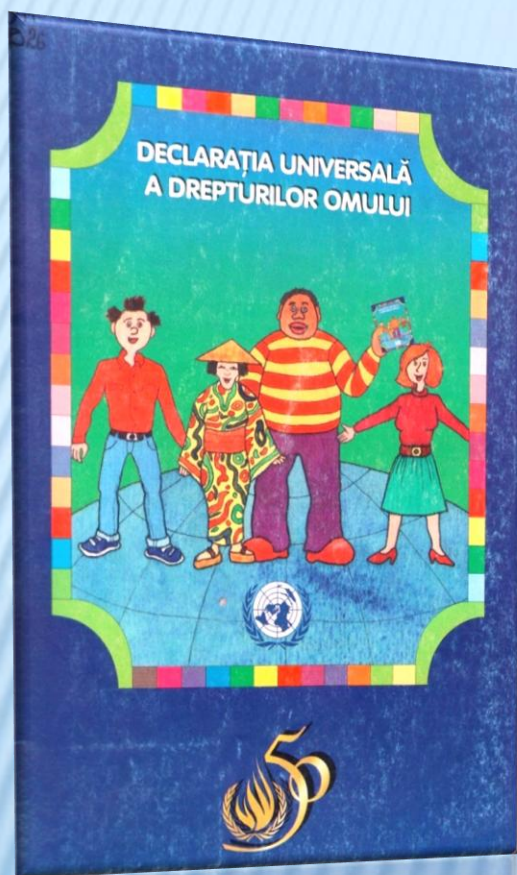
Prezentare selectivă din colecțiile Bibliotecii

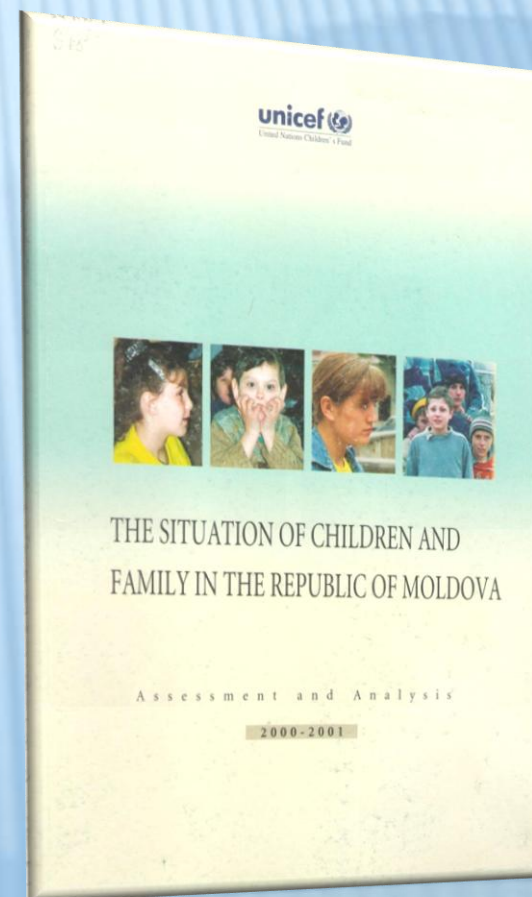
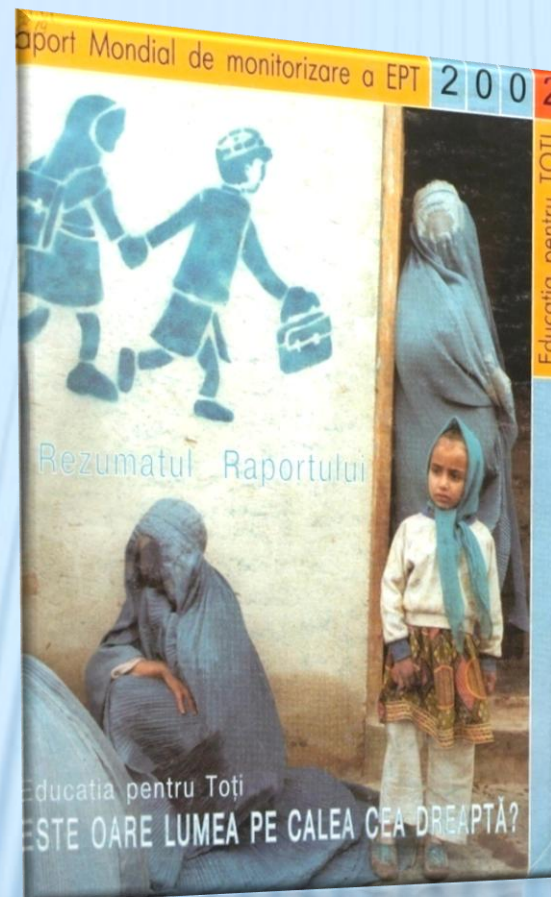
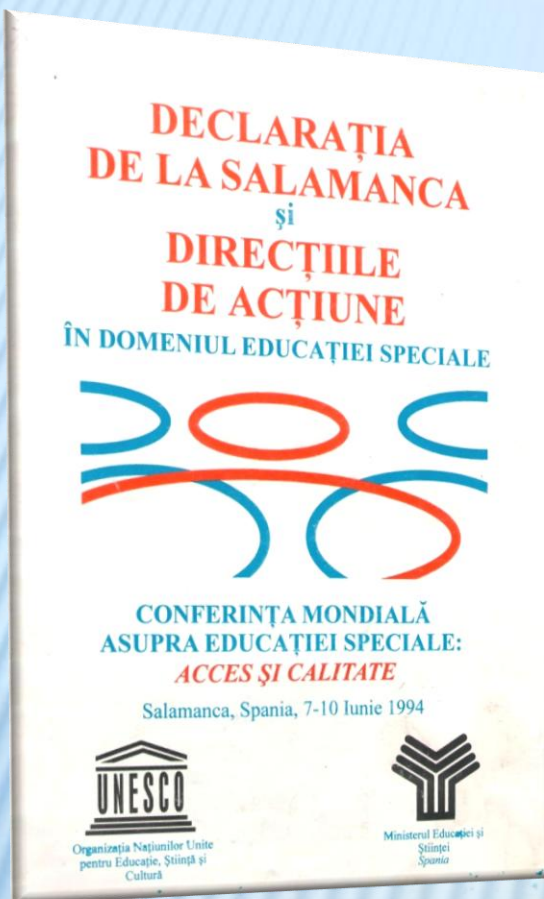

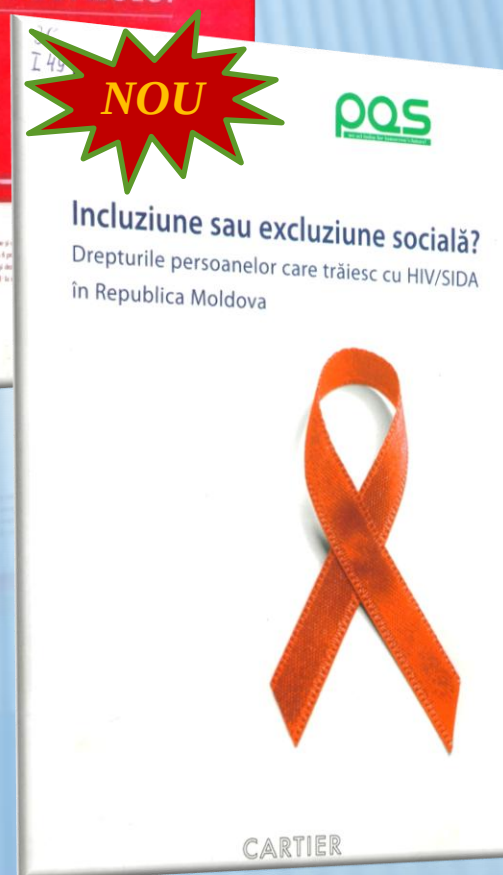
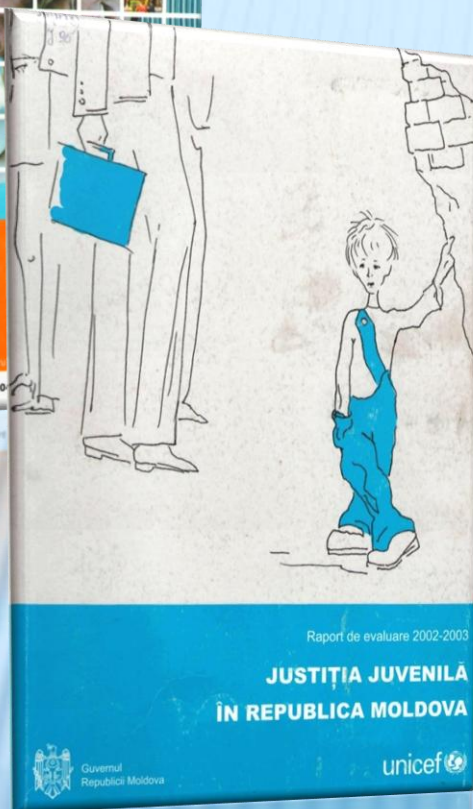
„Toate ființele umane sunt născute libere și egale, în demnitate și drepturi”

Declarația Universală a Drepturilor Omului (1948)

Legislație, politici, documente naționale/internaționale în domeniul educației incluzive

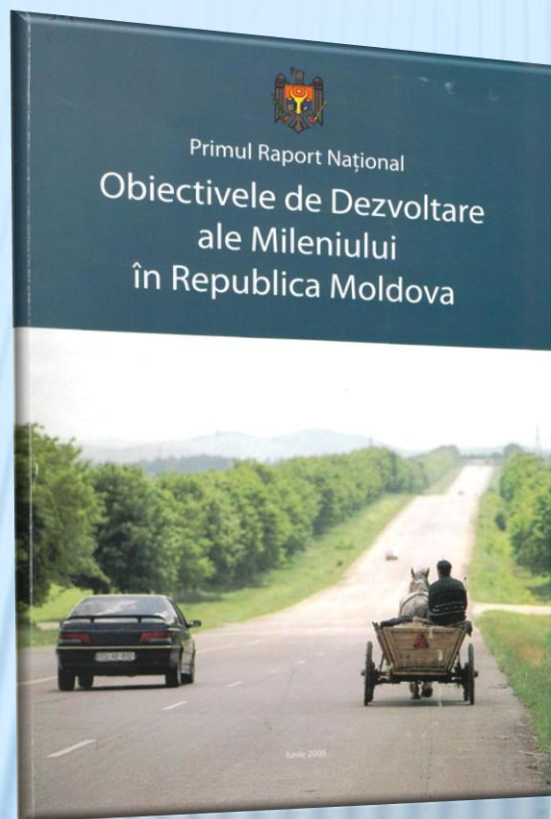
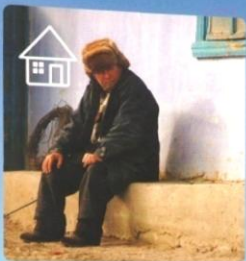

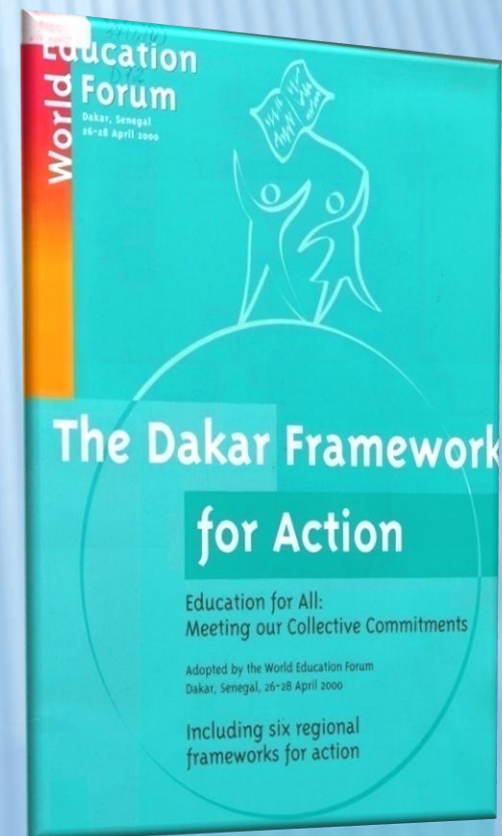
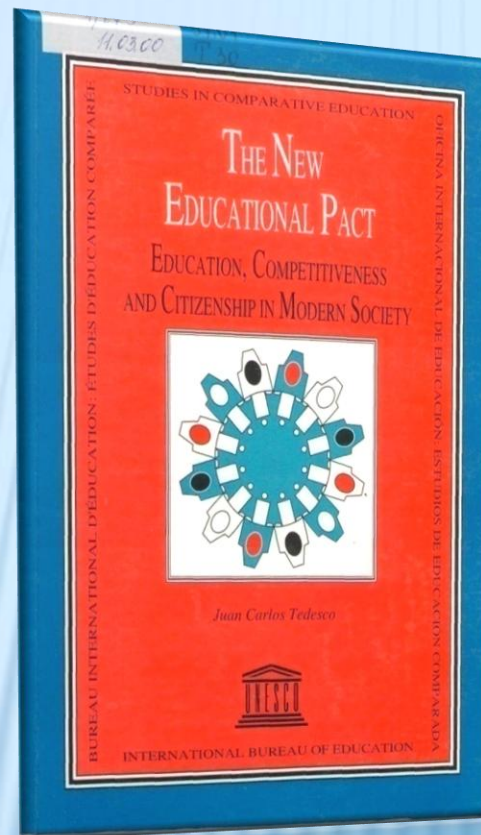
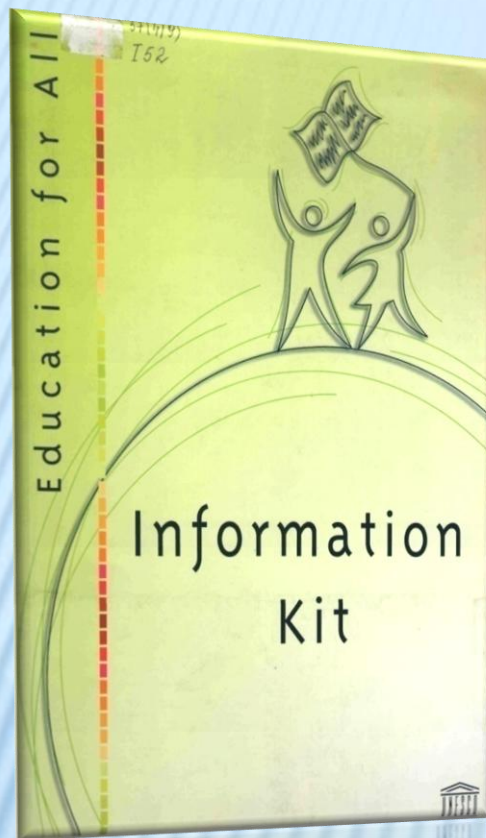

AL DOILEA RAPORT CU PRIVIRE LA
OBIECTIVELE DE DEZVOLTARE
A MILENIULUI

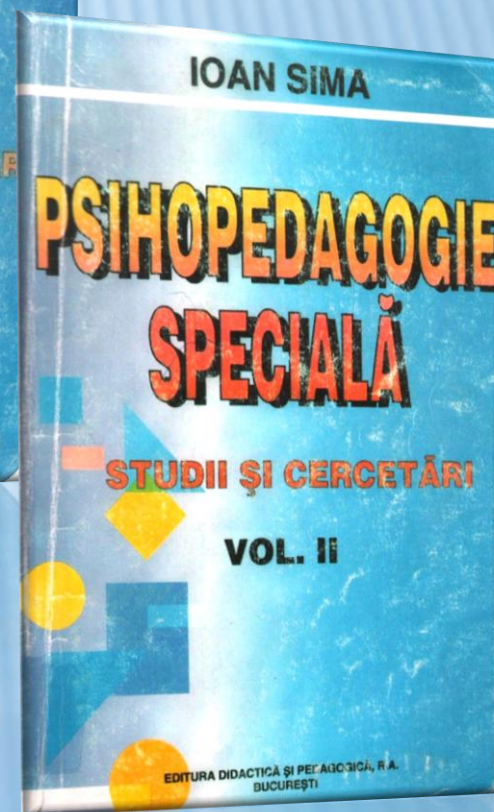
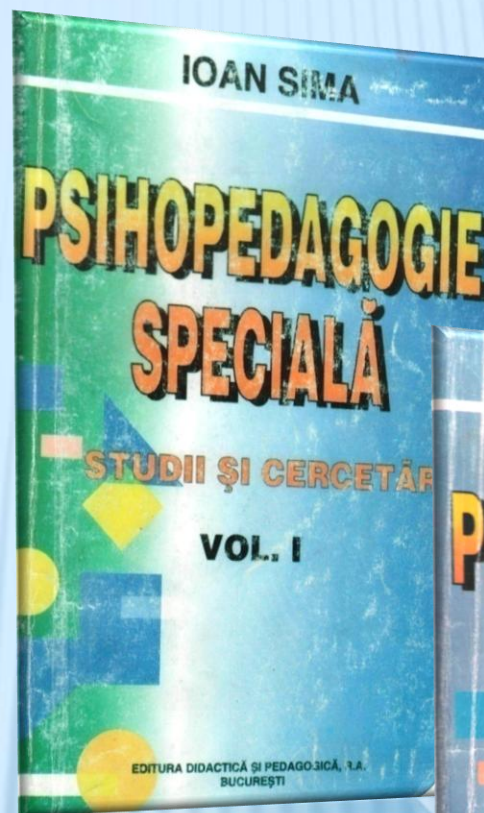
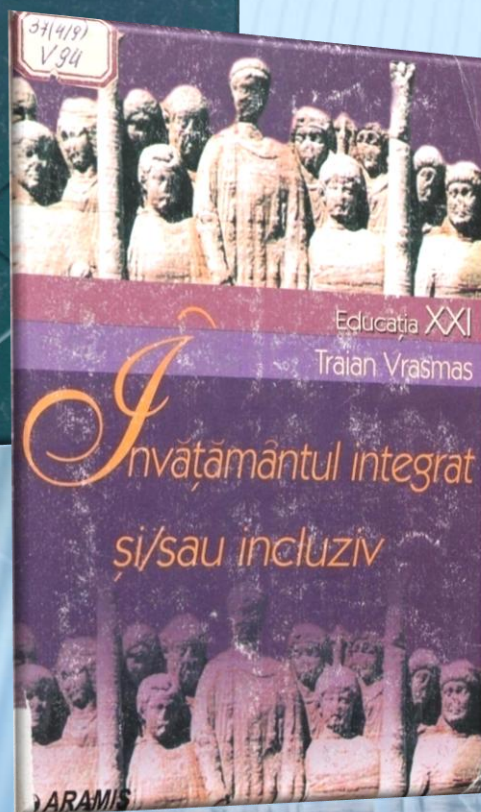
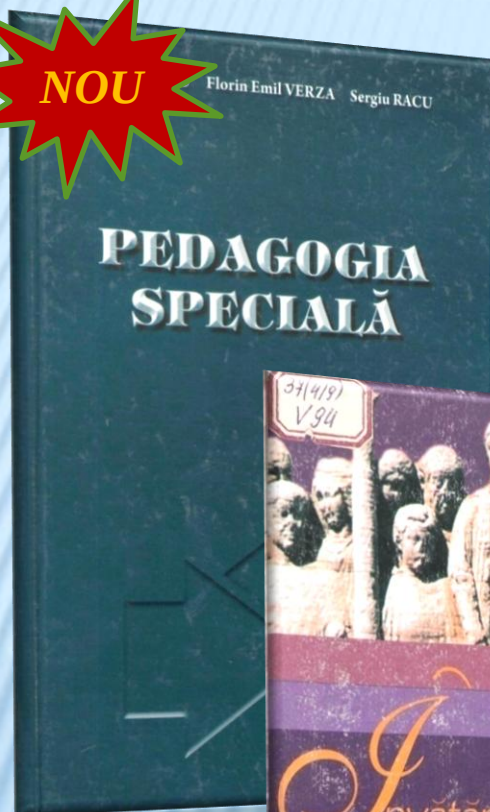

Republica Moldova

Învățămîntul incluziv

Aurelia Racu
Anatol Danii

Psihopedagogie specială

(Sinteze)

1443
Alois Gherguț

SINTEZE DE PSIHOPELAGOGIE SPECIALĂ

Ghid pentru concursuri și examene
de obținere a gradelor didactice

Prof. univ. dr. ION STRĂCHINARU

PSIHOPELAGOGIE SPECIALĂ

VOL. I

MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI

EMIL VERZA

PSIHOPELAGOGIE SPECIALĂ

Manual pentru clasă a XII - a, școli normale

EDITURA DIDACTICĂ ȘI PEDAGOGICĂ S.A. - BUCUREȘTI, 1999

07.03.5
B38

MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI, TINERETULUI
ȘI SPORTULUI DIN RM
UNIVERSITATEA PEDAGOGICĂ DE STAT "I.CREANGĂ"
DIN CHIȘINĂU

FACULTATEA PSIHLOGIE ȘI PSIHOPELAGOGIE SPECIALĂ

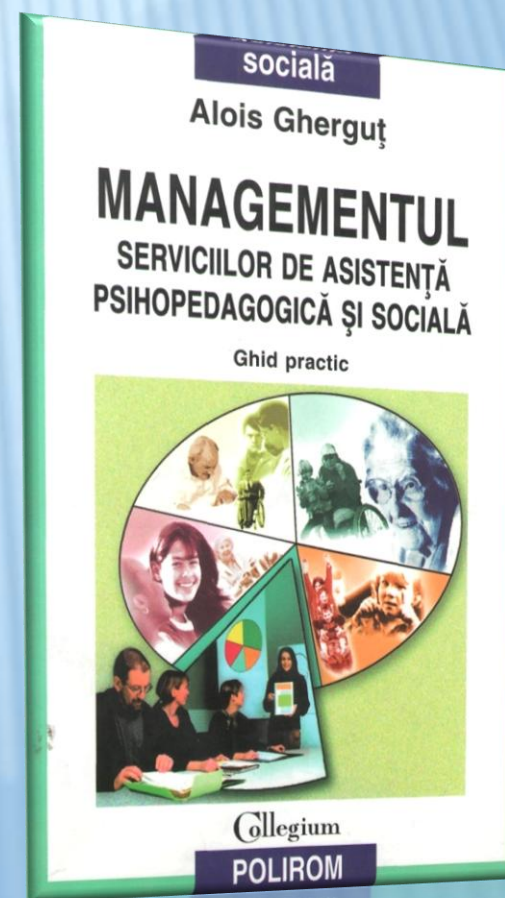
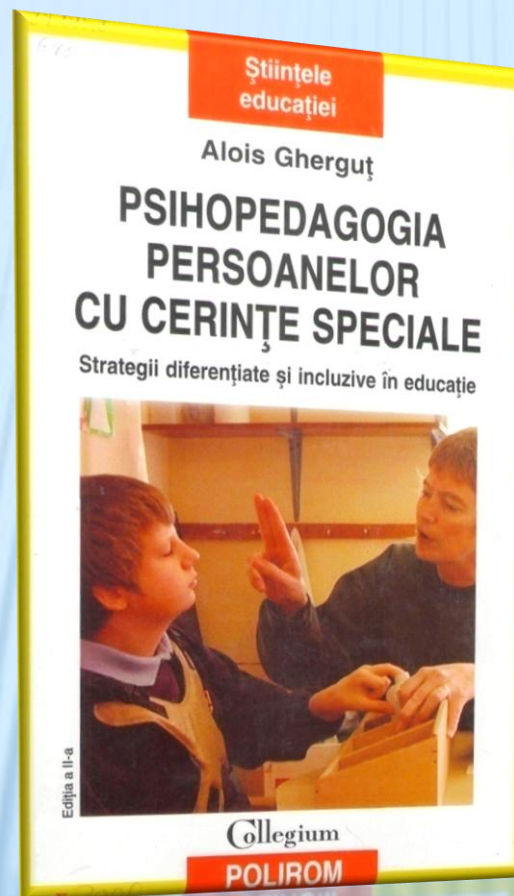
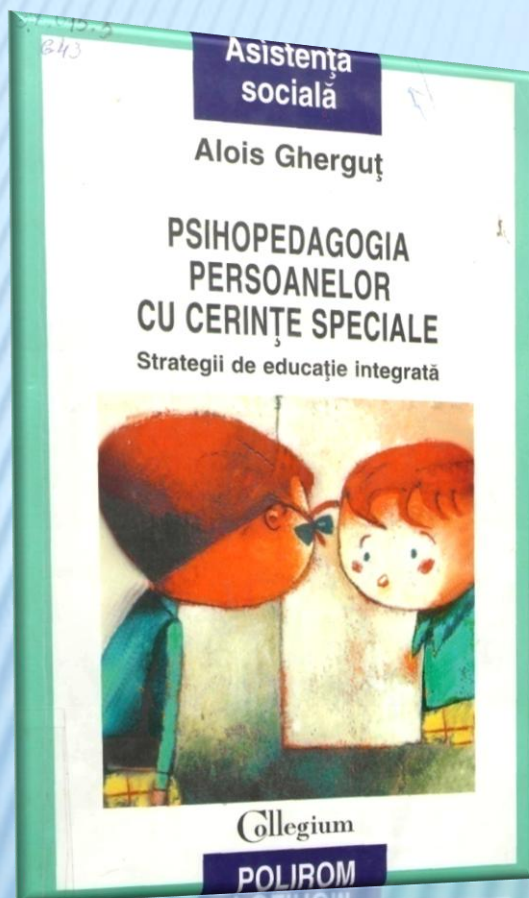
BAZELE METODOLOGICE ALE PSIHOPELAGOGIEI SPECIALE

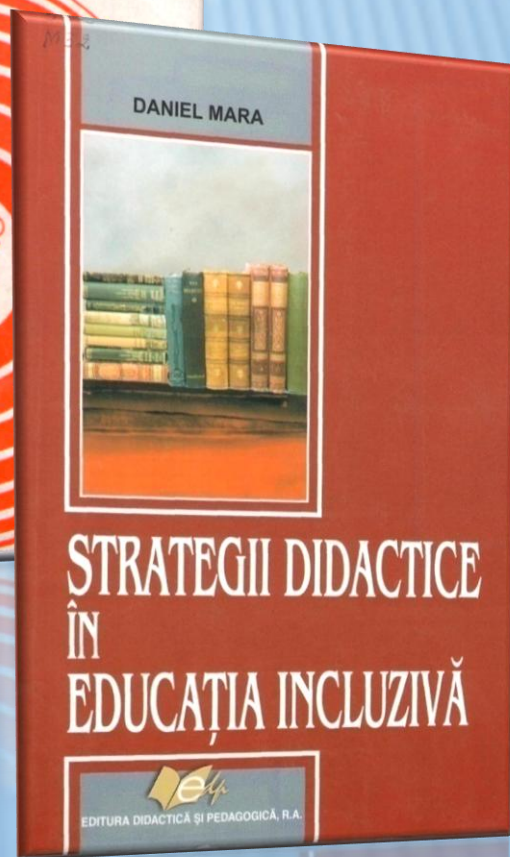
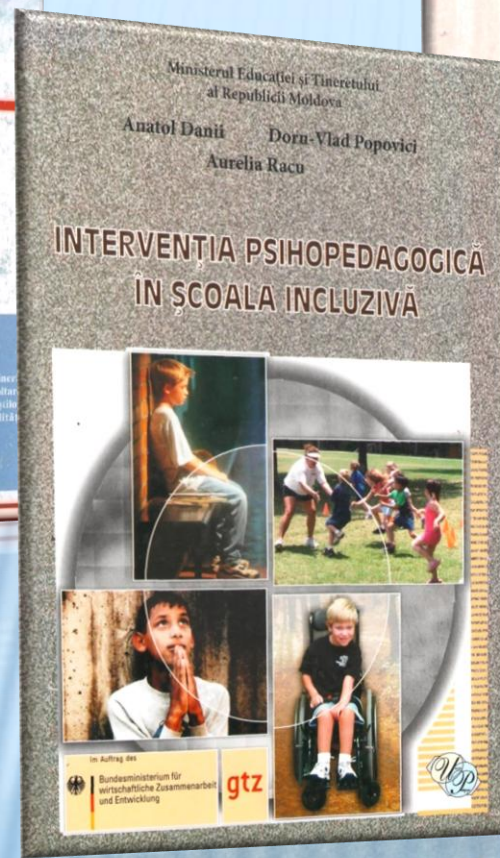
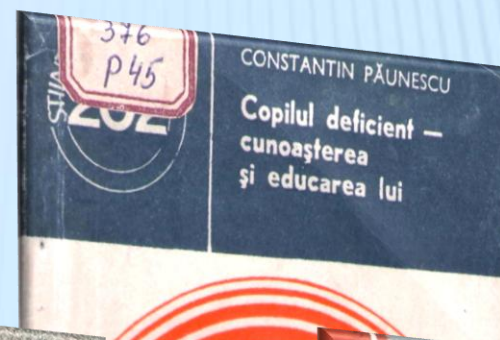
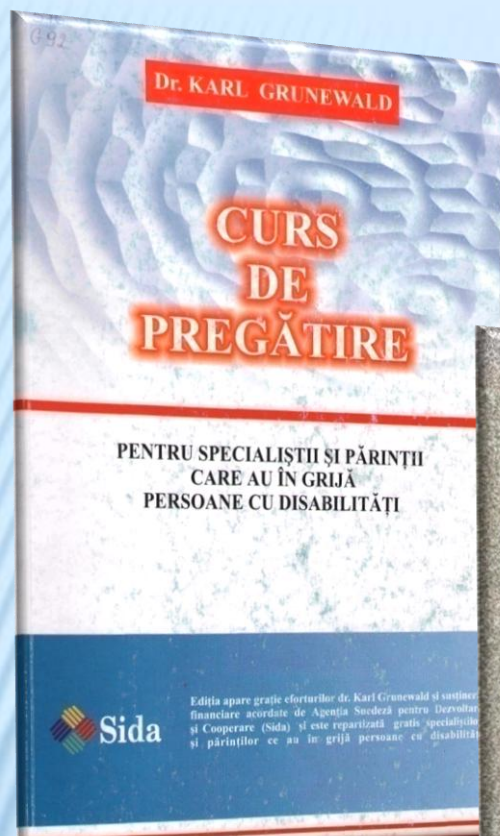
N. ANDRONACHE, V.LICHII
(COORDONAREA ȘTIINȚIFICĂ)

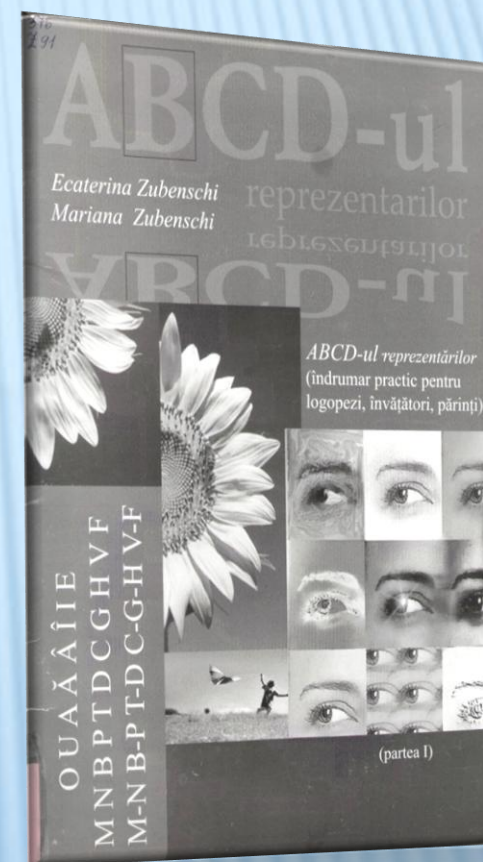
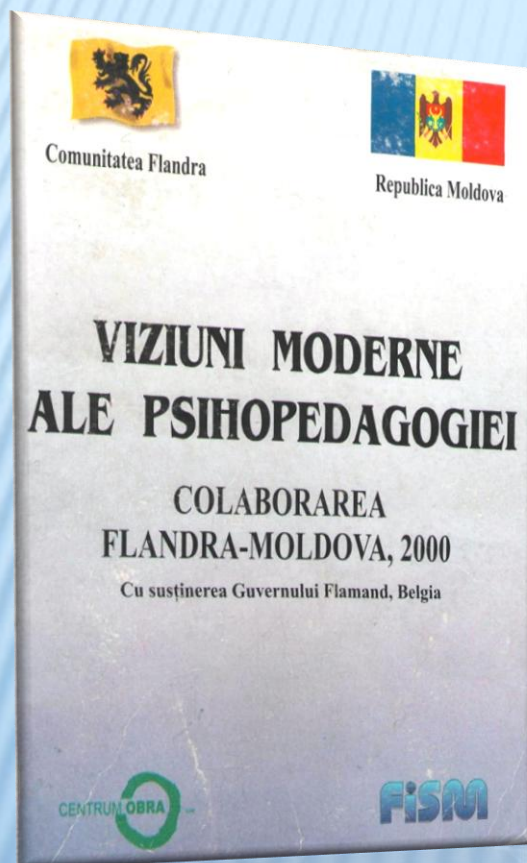
CHIȘINĂU, 1997

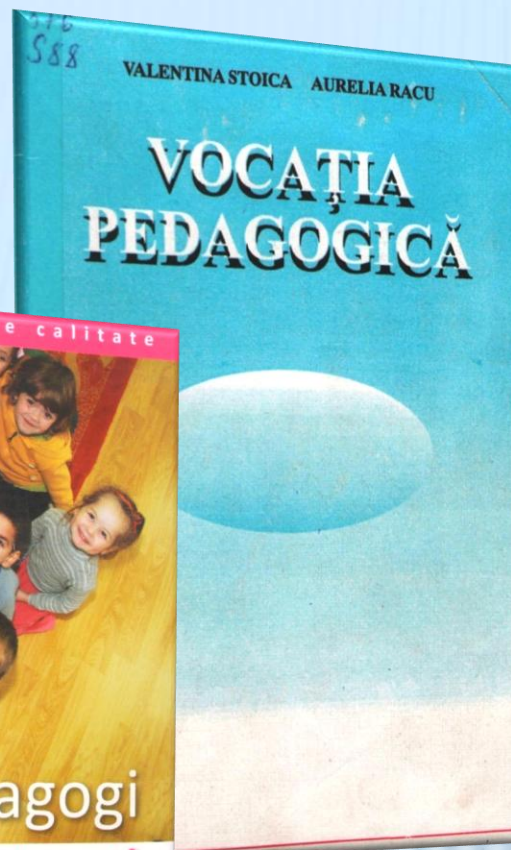
„Fiecare obstacol este o oportunitate camuflată.”

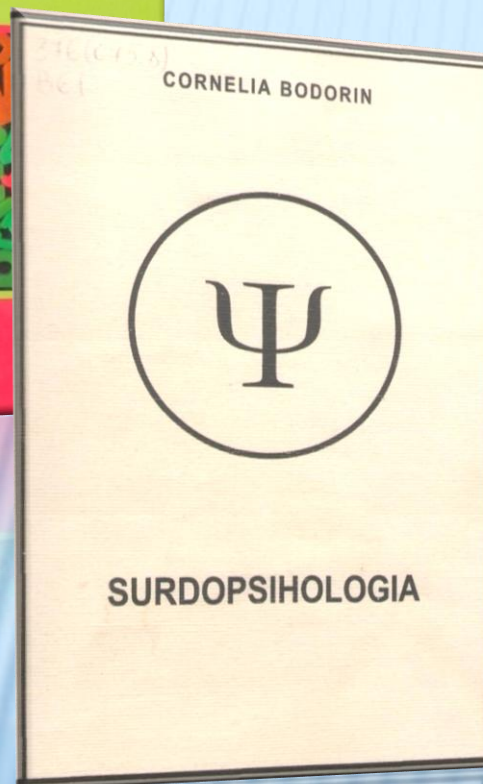
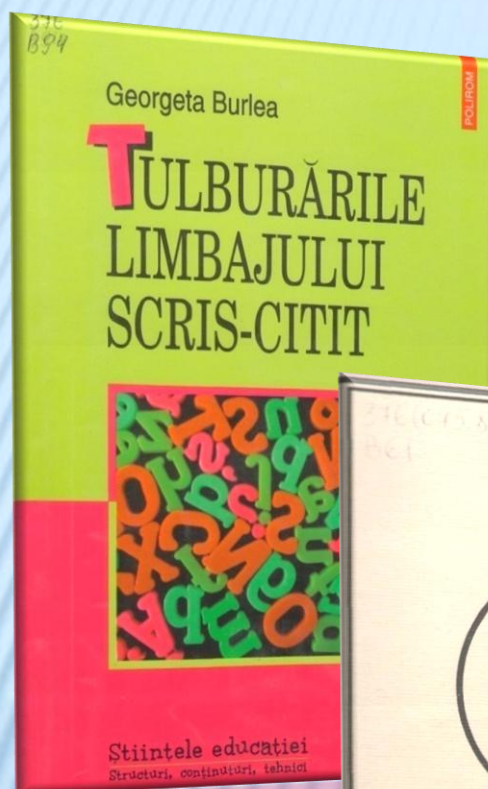
R. Gage

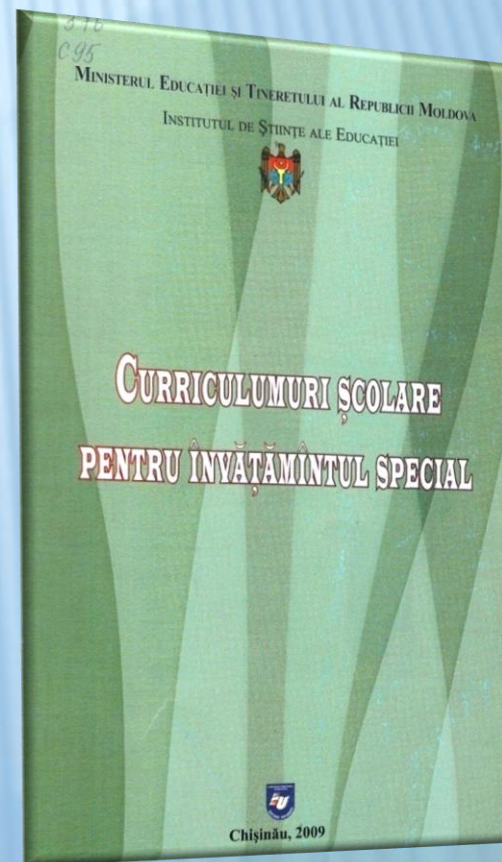
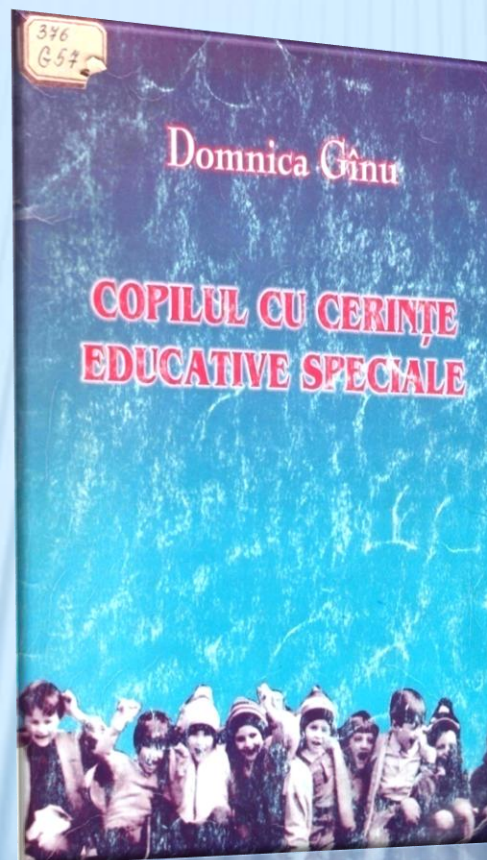
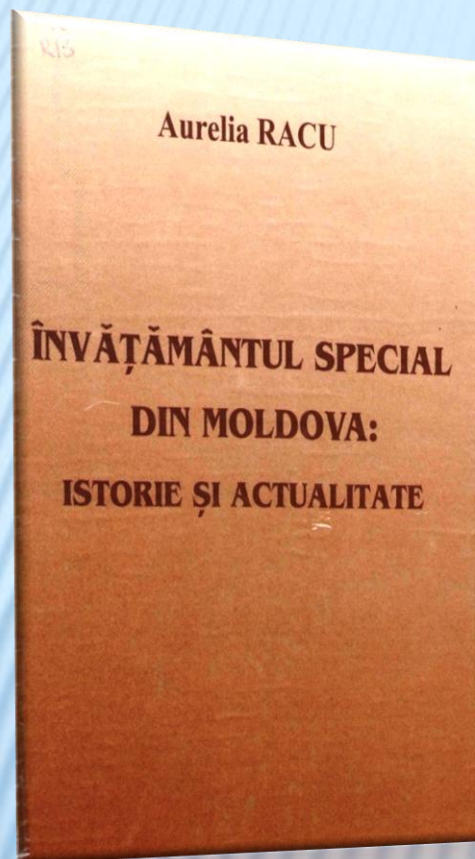

Învățămîntul incluziv în Moldova

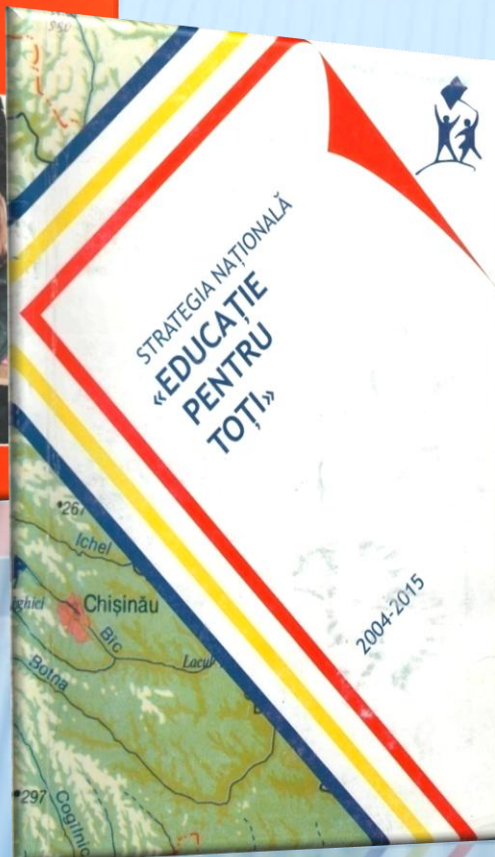

Document al Băncii Mondiale

Moldova

Notă cu privire la politica educațională:
Analiză în sprijinul ameliorării
calității, echității și eficienței
în sectorul educației

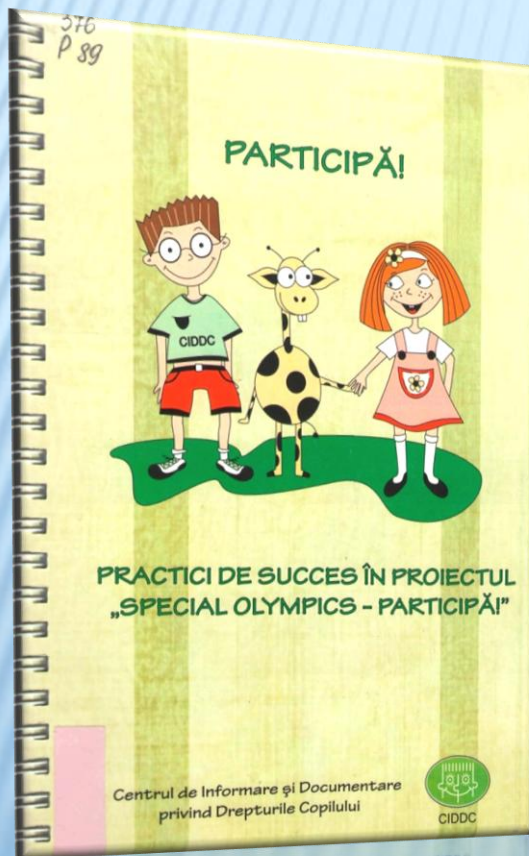

Document of the World Bank

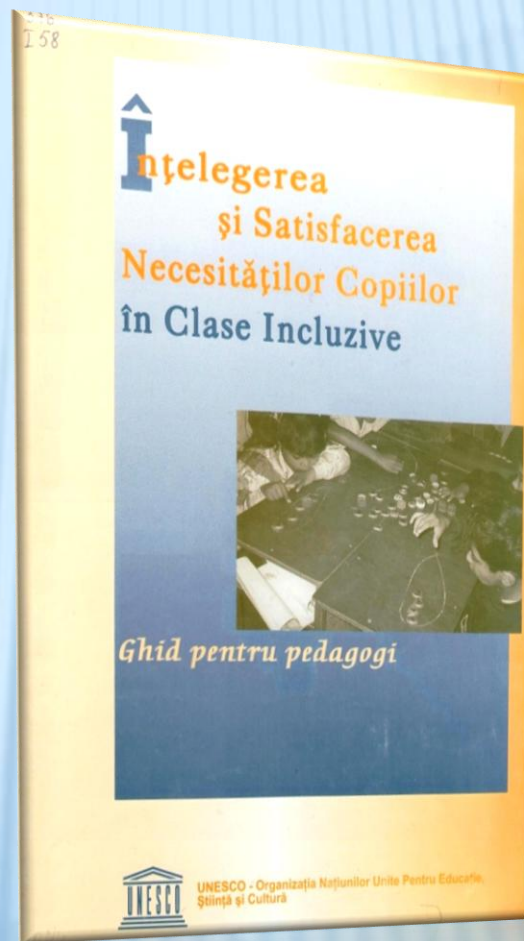
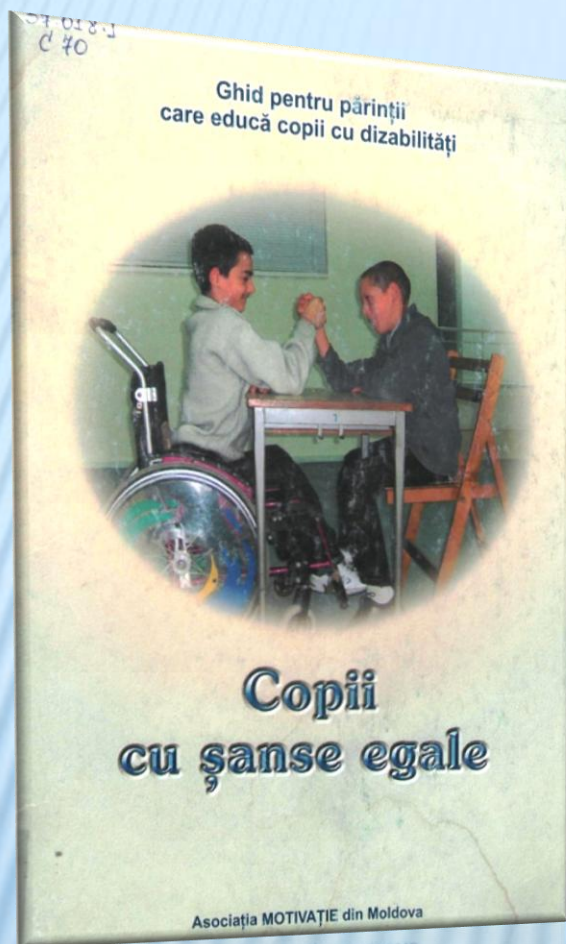
Moldova

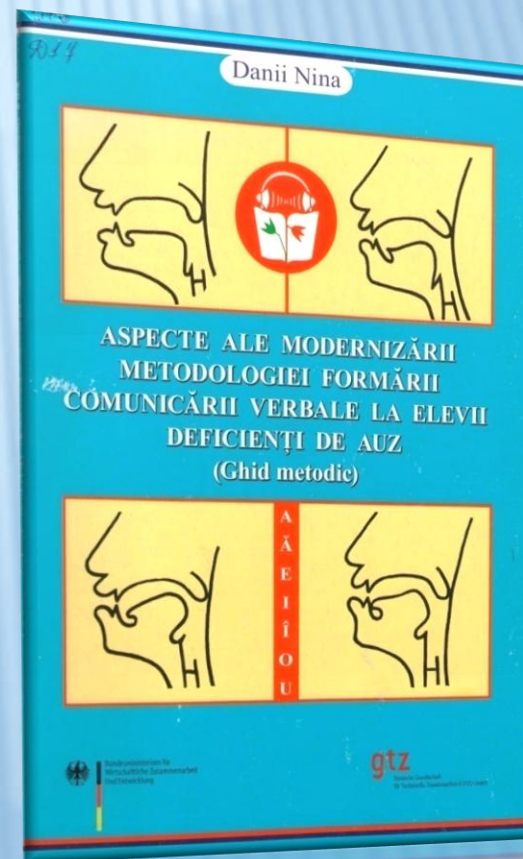
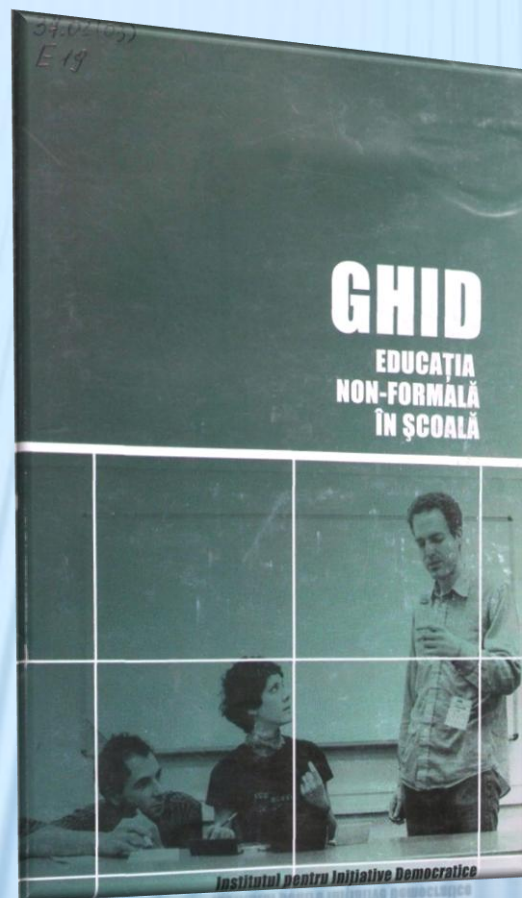
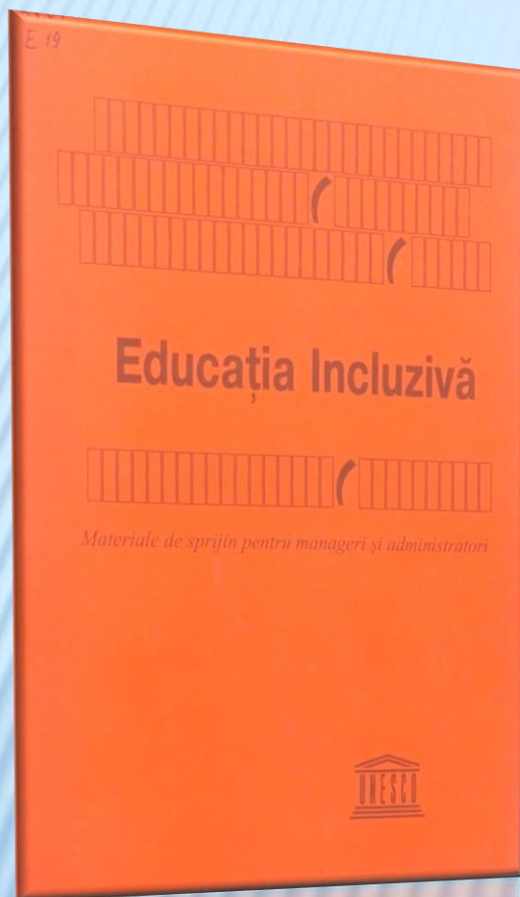
Education Policy Note:
Analysis in Support of Improvements
in Quality, Equity and Efficiency
in the Education Sector

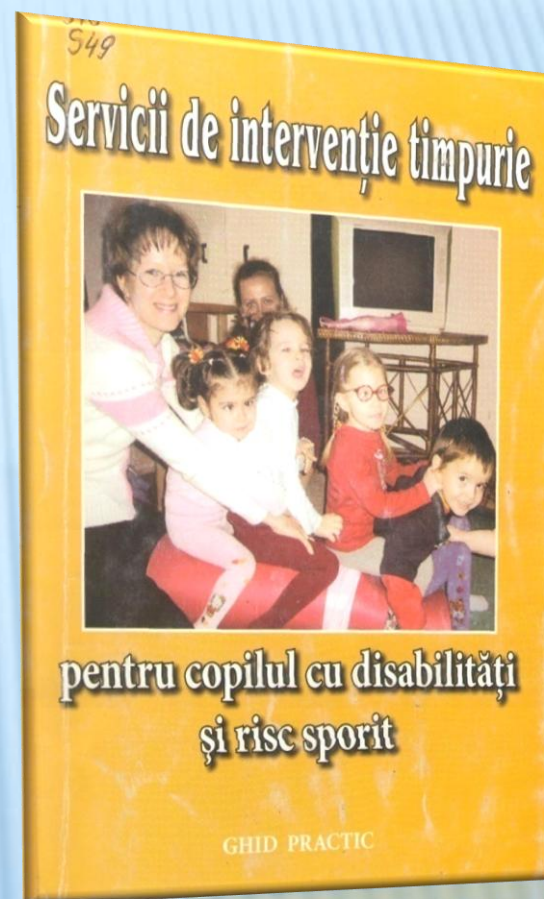
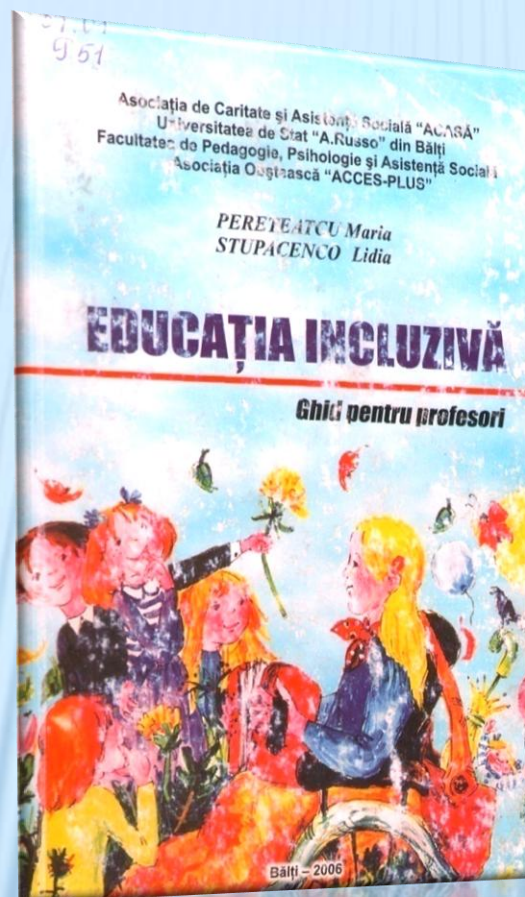
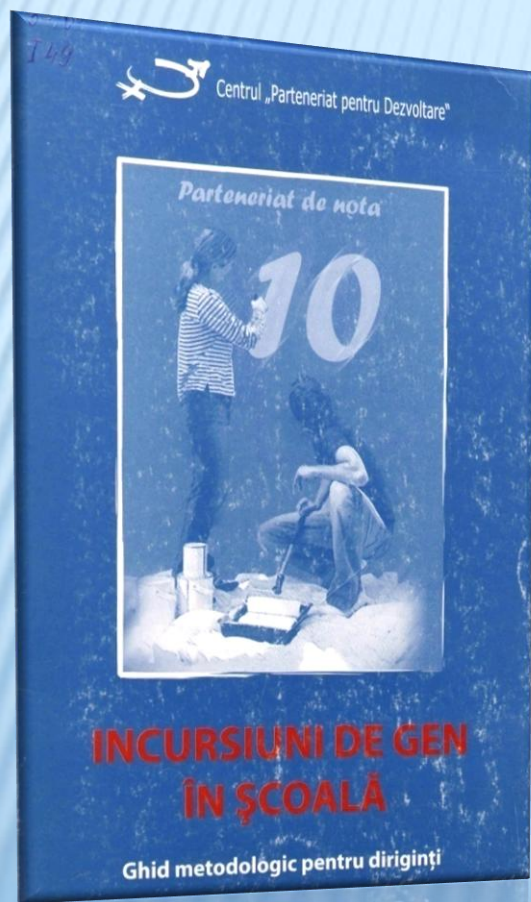

Elemente metodologice în abordarea învățămîntului integrat

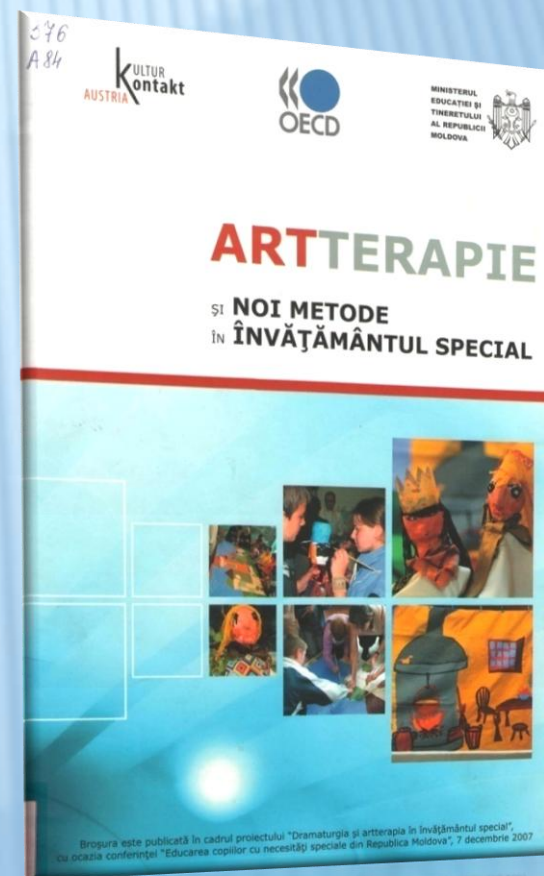
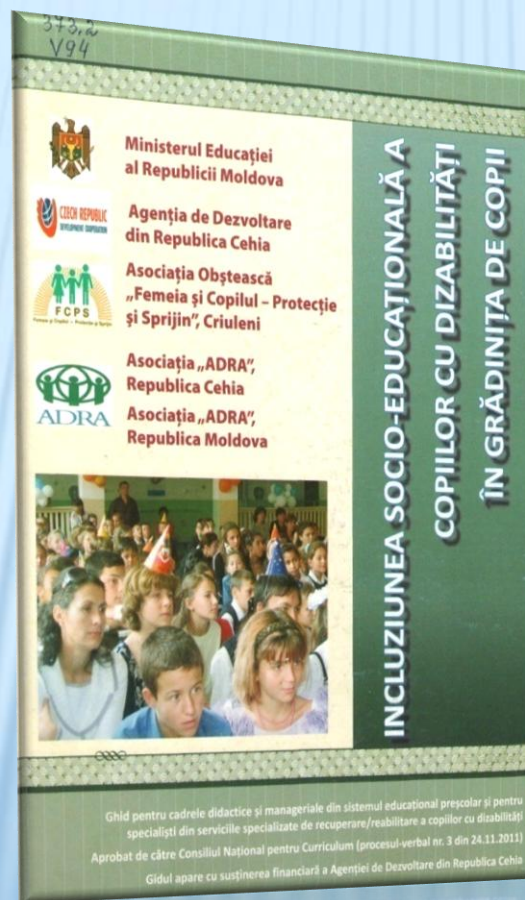
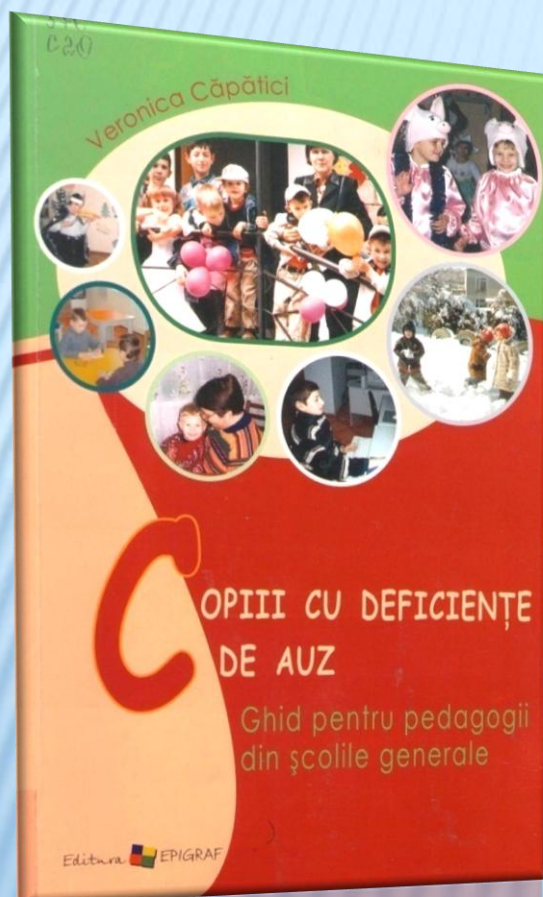

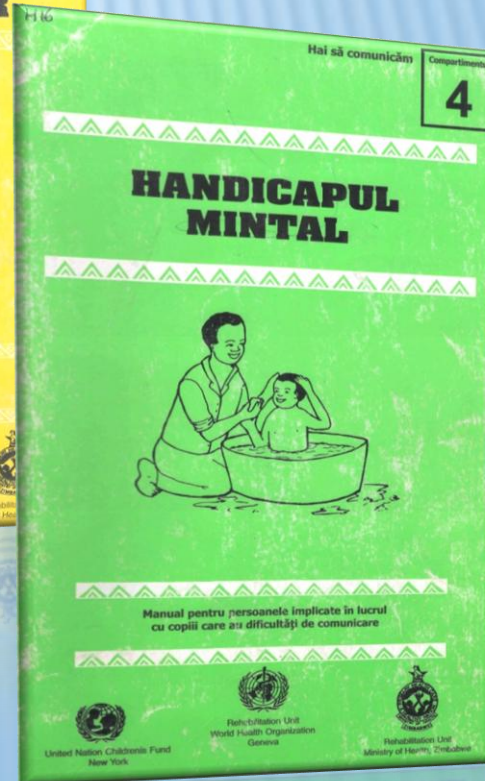
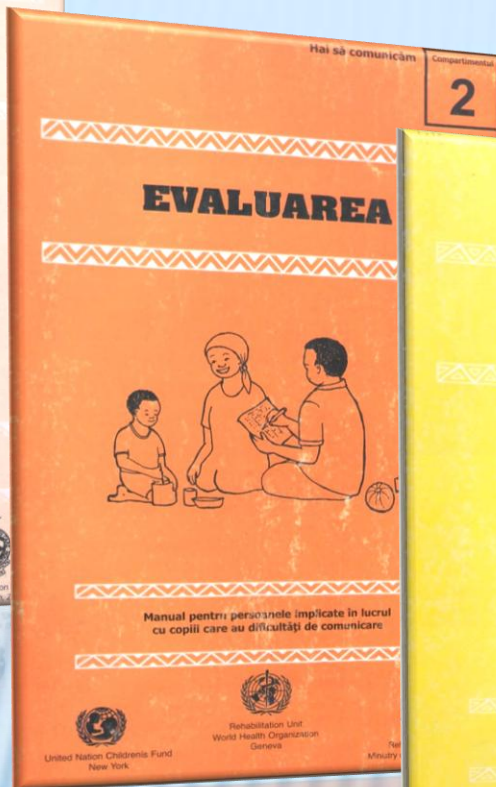

„ Pentru a obține ceea ce își doresc, persoanele dependente au nevoie de alții. Cele independente obțin ceea ce își doresc prin propriile eforturi. Cele interdependente își unesc eforturile pentru a-și mări șansele de succes.”

Șt. Covey

Hai să comunicăm

Compartimentul
5

PARALIZIA CEREBRALĂ

Manual pentru persoanele implicate în lucrul
cu copiii care au dificultăți de comunicare

United Nations Children's Fund
New York

Rehabilitation Unit
World Health Organization
Geneva

Rehabilitation
Ministry of Health

Hai să comunicăm

Compartimentul
6

DEREGLĂRILE AUZULUI

Manual pentru persoanele implicate în lucrul
cu copiii care au dificultăți de comunicare

United Nations Children's Fund
New York

Rehabilitation Unit
World Health Organization
Geneva

Rehabilitation
Ministry of Health

Hai să comunicăm

Compartimentul
7

INCAPACITĂȚILE MULTIPLE

Manual pentru persoanele implicate în lucrul
cu copiii care au dificultăți de comunicare

United Nations Children's Fund
New York

Rehabilitation Unit
World Health Organization
Geneva

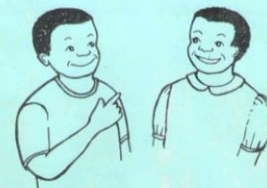

Rehabilitation
Ministry of Health

Hai să comunicăm

Compartimentul
8

DIFICULTĂȚI SPECIFICE ALE VORBIRII

Manual pentru persoanele implicate în lucrul
cu copiii care au dificultăți de comunicare

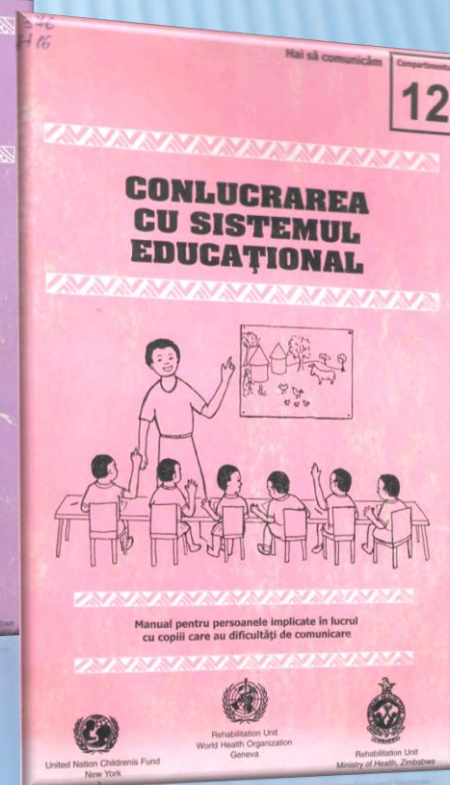
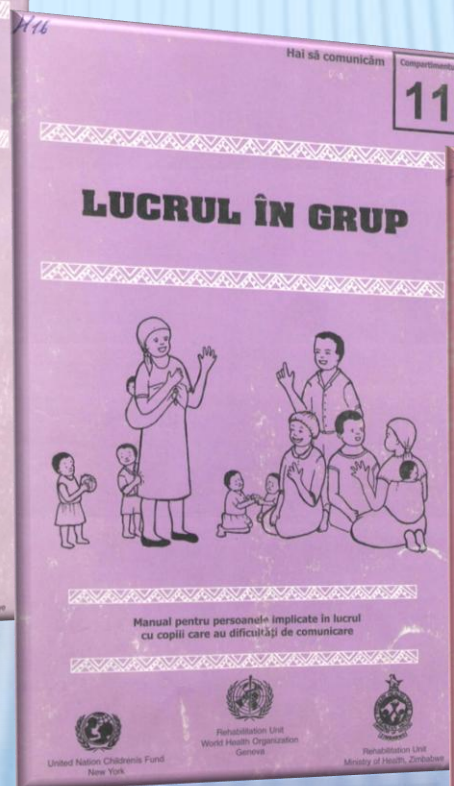
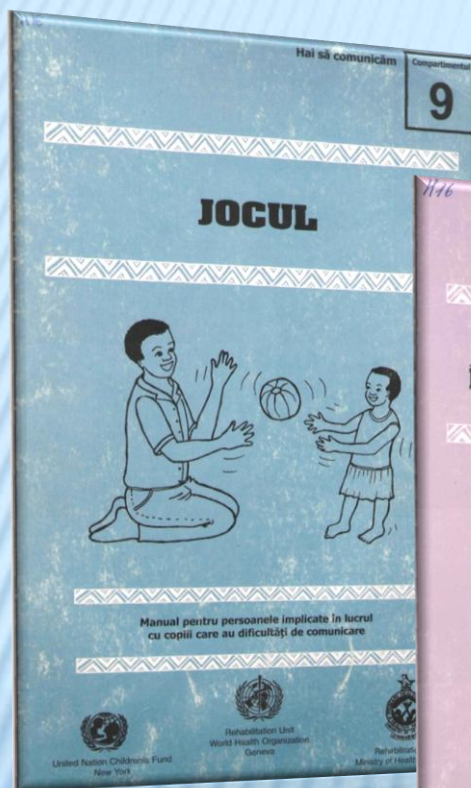
United Nations Children's Fund
New York

Rehabilitation Unit
World Health Organization
Geneva

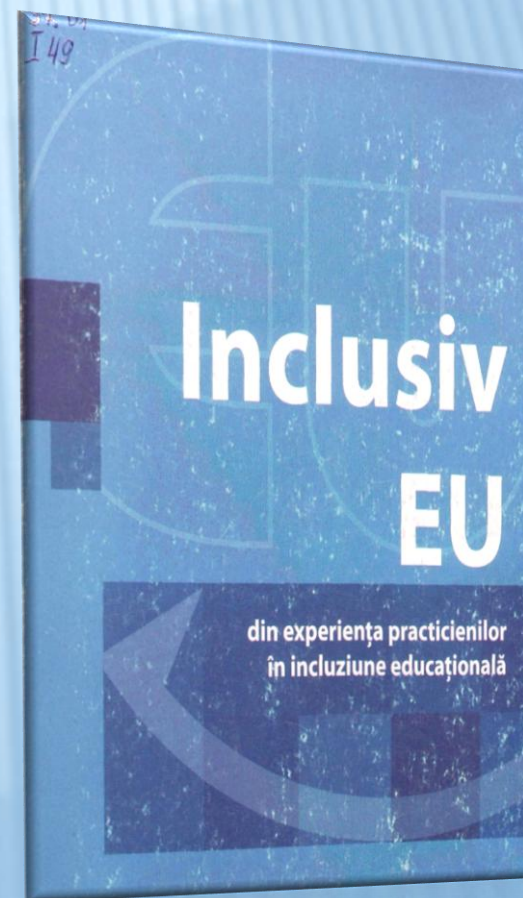
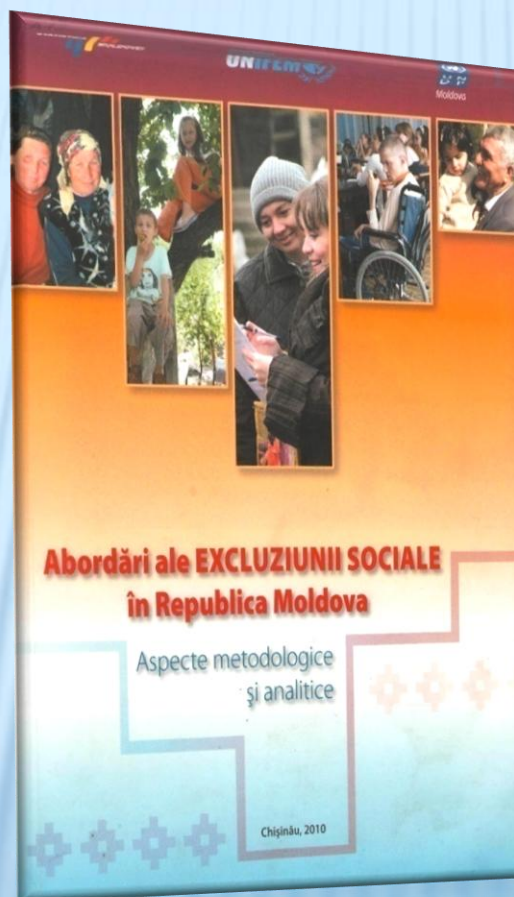
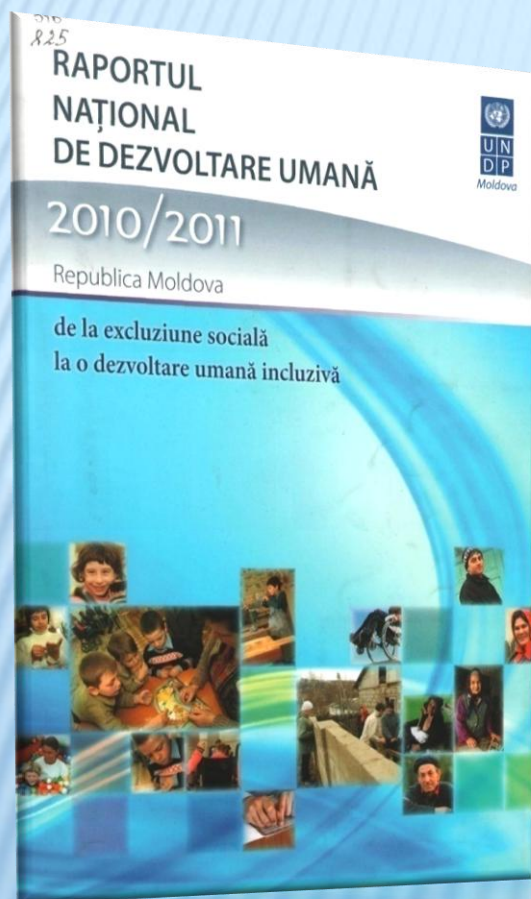
Rehabilitation Unit
Ministry of Health, Civil Service

Integrarea socială

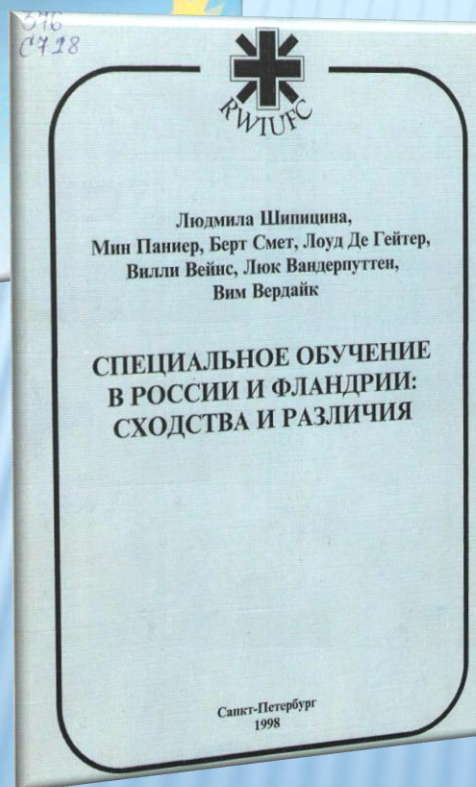
„Indivizii învață cel mai bine atunci când conținutul este semnificativ pentru ei, când li se oferă oportunități pentru interacțiuni sociale și când mediul susține învățarea.”

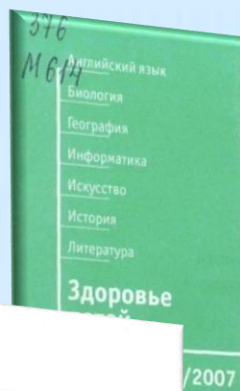
R. Braidt

**Centrul
de Servicii pentru
Studenții cu Dizabilități**

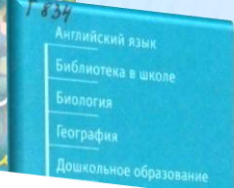
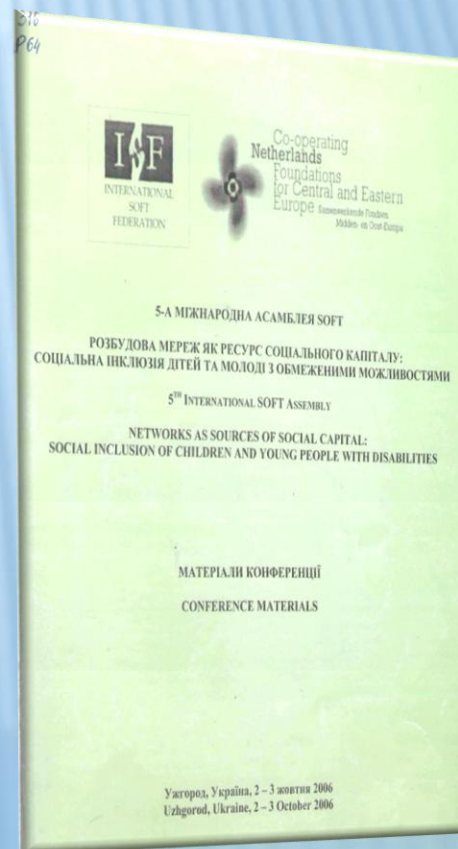

МАНСУР МИНГАЖЕВ,
НАДЕЖДА АБАСКАЛОВА

Адаптивное физическое воспитание слепых и слабовидящих детей

Методическое пособие

ТАТЬЯНА ГРИГОРЬЕВА

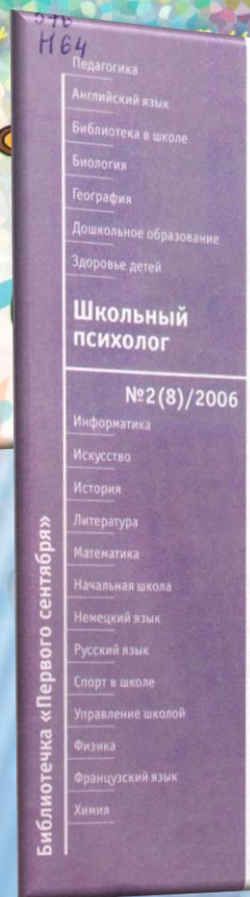

Физкультминутки на логопедических занятиях в школе

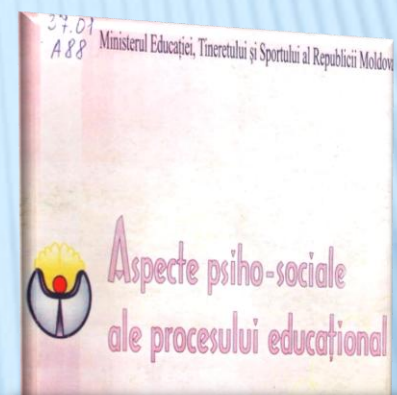
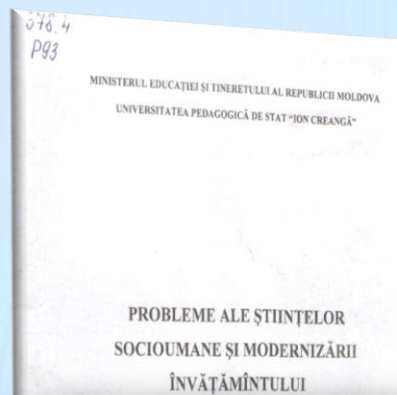
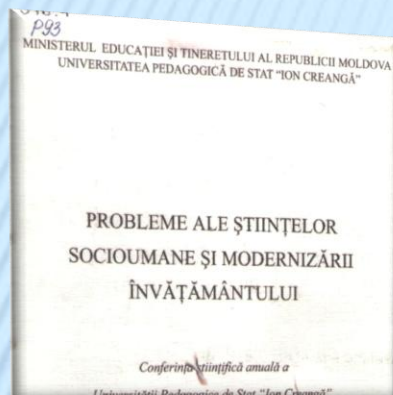
ОЛГА НИКОЛЬСКАЯ, ТАТЬЯНА ФОМИНА,
СВЕТЛАНА ЦЫПОТАН

Ребенок с аутизмом в обычной школе

Conferințe naționale/internaționale

AGRESIVITATEA CA FORMĂ DE ADAPTARE LA FRUSTRARE A COPILOR INSTITUȚIONALIZAȚI

C. Perjan, conf. univ. dr. în psihologie

Comportamentul agresiv a fost studiat de către mulți psihologi (K. Lorenz, H. Hekhausen, Laplanș J., Pontalis J., 1996) care încercau să determine cauzele manifestării lui. Ideea de frustrare-agresivitate pentru prima dată a fost susținută de Dollard și Miller în anul 1939, afirmând că orice frustrare duce la agresiune și orice comportament agresiv are la bază o frustrare.

Copii instituționalizați sînt cei care sunt supuși frustrării sub influența condițiilor de viață, lînd ca mecanism de apărare comportamentul agresiv. Aceasta s-a evidențiat în urma cercetării psihologice efectuate asupra copiilor de vîrstă preadolescentă (eșantionul de cercetare 20 de copii) educați în instituții de tip închis. Rezultatele cercetării sînt expuse în diagramele de mai jos.

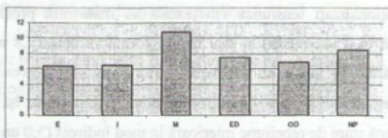

Fig 1. Distribuția de date privind toleranța frustrativă la vîrstă preadolescentă, Rosenzweig.

PROTECȚIA, INTEGRAREA ȘI INCLUZIUNEA SOCIALĂ A PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI: PROIECȚIE PROGRAMATICĂ DE PERSPECTIVĂ.

RACU A., dr. hab.
CIOBANU L.,
Liceul „O. Ghibu”

Strategia națională în domeniul protecției și educației speciale se bazează pe două principii fundamentale:

Respectarea drepturilor și demnității persoanelor cu dizabilități, în baza Declarației Universale a Drepturilor Omului; Prevenirea și combaterea discriminării.

Scopul strategiei constă în asigurarea condițiilor adecvate pentru beneficierea optimă de către persoanele cu dizabilități de drepturile și libertățile fundamentale, în vederea creșterii calității vieții acestora.

În Republica Moldova, începînd cu anii '90 sec. XX, prin Constituție și legislație, au fost recunoscute drepturile fundamentale ale persoanelor cu handicap; au fost concepute criterii de abordare handicapului. Am asistat la un proces firesc, dar profund, de completare și adaptare a legislației în lumina noii filosofii sociale, bazate pe drepturile omului. Actualmente avem o definiție multidimensională a handicapului, care înglobează criterii medicale, psihologice, educaționale, sociale, etc. cu evidențierea responsabilității societății pentru asigurarea șanselor egale fiecărei ființe umane la afirmare în toate domeniile. „Persoanele cu handicap sînt acele persoane cărora mediul social neadaptat deficiențelor lor fizice, psihice, mentale, le împiedică total sau limitat accesul cu șanse egale la viața socială, potrivit vârstei, sexului, factorilor materiali, sociali și culturali proprii, necesitînd măsuri proprii de protecție specială în sprijinul integrării lor sociale și profesionale”.

În lumina filosofiei sociale a Drepturilor Omului, pe baza Convenției Europene a Drepturilor Omului în momentul actual, în țările Uniunii Europene, persoana cu dizabilități este abordată în

Aspecte socio-psiho-pedagogice ale realizării incluziunii copiilor cu cerințe educative speciale în învățămîntul de masă

Maria Pereteacu,
doctor în pedagogie,
conferențiar universitar,
Universitatea de Stat “A. Russo” din Bălți

The present article deals with the problem of the integration of children with special educational needs in to general education. The most important stages in the realization of integration and the experience of inclusive practice at “V. Alecsandri” Balti Lyceum are presented in the article.

La etapa actuală politica și practica educațională din numeroase țări ale lumii și din țara noastră este orientată în direcția integrării copiilor cu cerințe educative speciale (CES) în medii educaționale și de viață cât mai aproape de cele obișnuite ale unei comunități.

În Declarația de la Salamanca se spune că: “Școala obișnuită cu orientare incluzivă reprezintă mijlocul cel mai eficient de combatere a atitudinilor de discriminare, un mijloc care creează comunități primitoare, construiesc o societate incluzivă și oferă educație pentru toți, mai mult, ele asigură o educație eficientă pentru majoritatea copiilor și îmbunătățesc eficiența și, până la urmă, chiar și rentabilitatea întregului sistem de învățămînt” (MEC, UNICEF, 1999).

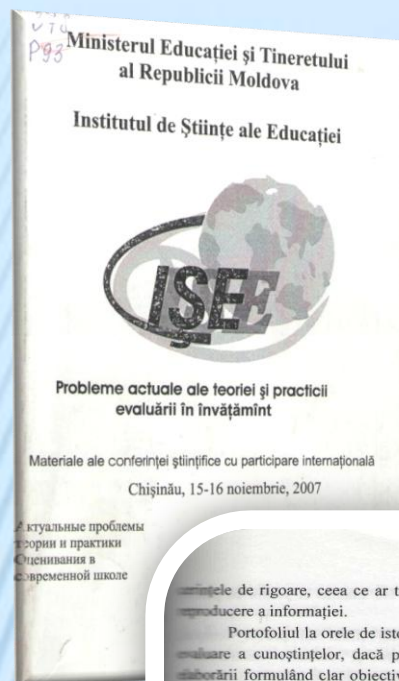
Educația pentru toți este o cerință atât pentru politicile cât și pentru practicile educaționale. Dacă pentru politicile educaționale se pot determina direcțiile și recunoaște nevoile acestei orientări, pentru practici, schimbările cerute sînt de profunzime și în același timp de orientare.

Pentru a se adresa tuturor copiilor și a deveni deschisă, flexibilă, adaptată și orientată spre fiecare și pentru toți, educația trebuie să presupună în practică o schimbare de optică. Este vorba de o nouă orientare care pune accentul pe cooperare, parteneriat, învățare socială și valorizare a relațiilor pozitive umaniste în educație.

Educația pentru toți din școala incluzivă înseamnă preocuparea pentru ca fiecare copil să fie sprijinit și să se lucreze în beneficiul învățării tuturor. Fiecare copil este înțeles ca un participant activ la învățare și predare pentru ca fiecare aduce cu sine în procesul complex al învățării și dezvoltării: o experiență, un stil de învățare, un model social, o interacțiune specifică, un ritm personal, un mod de abordare, un context cultural cărui aparține.

Predarea este un act de cooperare, descoperire și reflecție la care participă atât profesorul cât și elevii unei clase. În literatura de specialitate sînt reflecții indicatorii incluziunii ca: cultura, strategia și practica.

Cultura este o dimensiune care indică în ce măsură filosofia educației incluzive este împărtășită de toți membrii comunității școlare. Crearea culturii școlii trebuie să devină un proces la fel de important ca acela de predare a cunoștințelor și

...științele de rigoare, ceea ce ar transforma Portofoliul într-o simplă reproducere a informației.

Portofoliul la orele de istorie ar fi o modalitate alternativă de evaluare a cunoștințelor, dacă profesorul va supraveghea procesul elaborării formulând clar obiectivele pentru fiecare compartiment și ar fi atent față de acest gen de lucrări și apreciind la fiecare etapă efortul, munca și rezultatele studentului.

Referințe bibliografice:

1. Albulescu I., Albulescu M., Predarea și învățarea disciplinelor socio-umane, Editura Polirom, Iași, 2000.
2. Stoica A., Musteață S., Evaluarea rezultatelor școlare. Ghid metodologic. Chișinău, Editura Lumina, 2001.

Specificul evaluării copiilor cu cerințe educaționale speciale (CES) în contextul educației incluzive

Dr. Angela Cucer, IȘE

Educația incluzivă presupune un proces permanent de îmbunătățire a instituției școlare, având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susține participarea la procesul de învățământ a tuturor elevilor din cadrul unei comunități. (MEN UNICEF, 1999).

Educația incluzivă relevă o concepție ecologică și interactivă asupra problematicii dificultăților de învățare și evidențiază posibilitatea ca schimbările organizaționale și metodologice, realizate în școli, ca reacție la dificultățile de învățare ale unor copii, să conducă la ameliorarea pregătirii-învățării pentru toți elevii. Deci apare importanța și necesitatea evaluării copiilor cu cerințe

TENDINȚE ACTUALE DE PREVENIRE A INSTITUȚIONALIZĂRII ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Tatiana FOCȘA, lector, UPS „Ion Creangă”

Instituționalizarea, un răspuns neadecvat la durerea provocată de pierderea părinților.

(Leonardo Luzzatto)

Summary

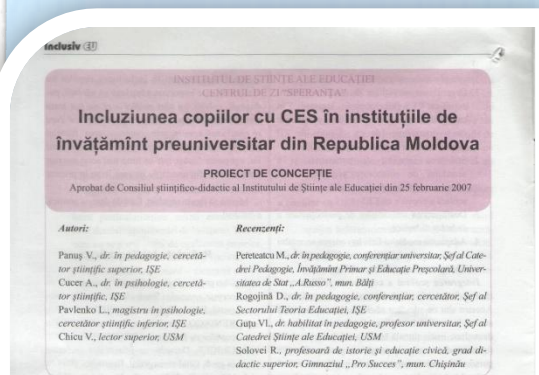
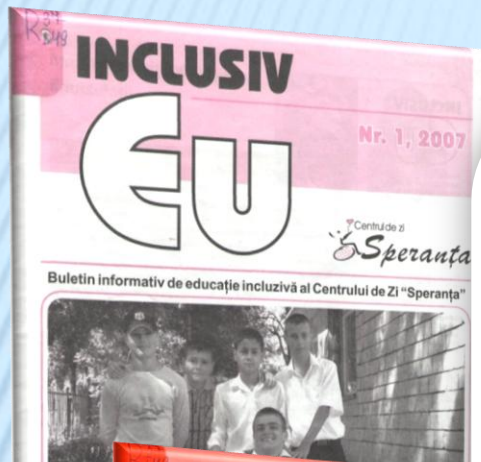
The problem of the institutionalized child and of the effect of this measure on its growing and development is a permanent preoccupation of the specialists, of national and international grade. The fact of including a child in institutions can deprive him of care, affective security, communication. The consequences can be even more severe if the age of separation of the child from the family is smaller.

Copilăria umană este o perioadă lungă care începe din momentul nașterii copilului și durează până la momentul în care el devine cât de cât autonom. Copilul, la fel ca și puii de animale, din cauza vulnerabilității sale fizice și psihice, are nevoie mai întâi de toate de protecție în perioada de creștere confruntându-se cu mediul care-l înconjoară. Este vorba despre o protecție care ar face această confruntare mai puțin traumatizată, care nu l-ar provoca pe copil la o retragere defensivă, nu ar dăuna sau împiedica dezvoltarea de mai departe a copilului.

Copilul petrece această perioadă a vieții sale într-o continuă confruntare cu lumea exterioară, confruntare dedicată evoluției psihofizice și cunoașterii tuturor lucrurilor care îi vor permite o funcționare independentă de adulți care reprezintă pentru el niște puncte de referință.

În general, se vorbește despre copilul abandonat și fără părinți, ca de exemplu copilul instituționalizat, ca despre un copil în așteptare statică, imobil, care va deveni din nou activ în momentul integrării sale într-o familie: proprie, adoptivă sau de plasament. Această concepție p

Publicațiile periodice

OPINII DESPRE I CONGRES AL ÎNȚĂȚĂTORILOR

„Statul va fi o stat, atunci când omul va fi o școală și școala va fi o școală.” M. Eminescu

ÎnȚăȚătorul este bunul semănător. Dacă ar fi să parafrazăm acest gând din evangheliile, sământa ar fi cuvântul bun și, noi, înȚăȚători, având binecuvântarea lui Dumnezeu de a semăna cuvântul, nădăduim că sământa va da roadă.

o declarație precum că cadrele didactice sunt gata să lucreze în condiții de sărăcie și să lucreze în condiții de sărăcie.

bine neajunsul numărului mic de bărbai în înȚăȚătorul congres al înȚăȚătorilor din Republica Moldova s-a afirmat cine din aspeți și-au demonstrat dorința de a conlu împreună la ajustarea sistemului de înȚăȚător, cât a manualelor, programelor, materialelor didactice. Ț partea înȚăȚătorilor din Republica Moldova s-a fct luțarea problemelor educaționale și ajustarea lor de frumosele tradiții acumulate în experiența educațională europeană, cât și dorința de a duce până la capăt reforma curriculară.

Deci, Asociația Generală a înȚăȚătorilor din România, filiala Republica Moldova și-a pus ca scop în lucru foarte important în unificarea sistemului educațional prin schimburi de experiențe atât practice cât și metodologice. Doresc să adaug, că sunt bucuroși, că avem așa cadre didactice ca d-na Mariana Marin care și-a asumat responsabilitatea de a sta în avangarda acestui proces binevenit. La mai mult și la mai mare!

FORMAREA CETĂȚENIEI ACTIVE ȘI A COMPETENȚELOR DE INCLUZIUNE SOCIALĂ LA ELEVI ÎN CONTEXT INTERDISCIPLINAR

În republică au loc pregătirile în toți pentru Conferințele pedagogice din august, unde ca și anul trecut, se vor pune în dezbatere cerințele unei școli prietenoase copilului.

Acasta, însă, poate fi realizat doar prin reformarea radicală a sistemului educațional, unde elevul trebuie să devină subiect al educației nu doar în declarații, ci și în realitate.

La 6 iulie 2011, în cadrul ședinței Guvernului Republicii Moldova, a fost aprobat Programul de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2011-2020. Documentul dat stabilește cadrul conceptual al educației incluzive, bazându-se pe necesitatea de a schimba și adapta continuu sistemul educațional național pentru a răspunde diversității copiilor și nevoilor ce decurg din aceasta.

Astfel, dezvoltarea continuă a societății, a determinat o nouă abordare a educației, unde accent se pune pe formarea cetățeniei active și a competențelor de incluziune socială. Aceasta poate fi realizat doar în baza

principiului interdisciplinarității, când toate cadrele didactice din instituție au o singură țintă la etapa de proiectare, implementare și evaluare a competențelor specifice disciplinei – elevul cu inteligențele și nevoile lui.

Pormind de la faptul că elevul este considerat subiect al educației, școala contemporană se arează pe formarea unui mediu educațional prietenos, accesibil, capabil să răspundă așteptărilor și cerințelor speciale ale beneficiarilor – formarea unei culturi și a unei societăți incluzive. Curricula modernizată, axată pe formarea competențelor integratoare, bainează cerințe deosebite față de formarea cetățeniei active și a competențelor de incluziune socială la elevi. În baza principiului interdisciplinarității, realizarea acestui deciderat va contribui esențial la realizarea personală și dezvoltarea de-a lungul vieții (capitalul social); la formarea cetățeniei active și incluzionale (capitalul social); la oferirea șanselor egale de angajare (capitalul uman).

În realizarea acestui concept este necesar:

- analiza multi-dimensională a conceptului privind educația cetățeniei active din perspectiva politicilor democratice, incluzive și participative;
- elaborarea și experimentarea paradigmei privind formarea cetățeniei active și a competențelor de incluziune socială la elevi din perspectivă interdisciplinară.

Nr. 4 (24), August, 2011

ÎnȚăȚătorul Modern

28

„Tratează-i pe oameni ca cum ar fi trebuit să fie și ajută-i să devină ceea ce sînt capabili să fie.”

J.W. von Goethe

Retrospectivă asupra educației din perspectivă incluzivă integralistă

Angela CARA,
doctor în pedagogie,
conferențiar cercetător,
Institutul de Științe ale Educației

Rezumat

Articolul reflectă o retrospectivă a conceptului educației incluzive în contextul considerațiilor teoretice și metodologice privind implementarea educației incluzive.

Măsurile recente privind politicile educaționale din R. Moldova (Planul național de măsuri cu privire la protecția copiilor rămași fără îngrijirea părintească ca urmare a migrației părinților peste hotare (2010-2011), Strategia consolidată de dezvoltare a învățământului pentru anii 2011-2015 și Planul consolidat de acțiuni pentru sectorul educației, Programul de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2011-2020 etc.) au evidențiat o nouă realitate în care serviciile educaționale sunt adresate tuturor elevilor din cadrul comunității, respectând accesul în mod egal la educație pentru toți. Această evoluție a venit în sprijinul ideii de educație incluzivă ce urmărește asigurarea accesului pentru toți copiii la o educație de calitate. În această perspectivă, conceptul educației incluzive se pretează a fi tratat în calitate de principiu de bază, în contextul consolidării educației, dezvoltării învățării pe tot parcursul vieții, precum și la educația de calitate.

60

Abstract

The aim of the article is to review the current state of inclusive education in Republic of Moldova and to suggest a few considerations to implement the concept.

2. I concept
Drept
dament
Dreptu
cu privi
în vigoa
tialului
de stare
de reșe
vorbită
asigurăr
tăți soci
calitate.
În ve
educație
cide care
Există
în acest
dat în fig
potrivit
ză școala
este priv
copilul tr

UNIVERS
PEDAGOGIC

Nr. 4. 2011

O campanie împotriva discriminării

Respingerea și evitarea oamenilor cu disabilități mentale pare a fi un fenomen universal”. Cu aceste cuvinte, Graham Horncroft, autorul unei noi cărți intitulată „Izolați: discriminarea oamenilor cu disabilități mentale” și a unui raport cu recomandări pentru acțiune și schimbări sistematice pentru politici publice, introduce o problemă importantă în societățile noastre.

Cartea și raportul au fost publicate de Institutul Pentru Sănătate Mentală (FPSM) ambele „reprezentă un important pas înainte în ceea ce privește modul nostru de a gândi”, a declarat Dr. Andrew McCulloch, directorul executiv al FPSM, o organizație britanică de caritate care organizează campanii pentru a influența politicile publice, a reduce discriminarea și a spulsa problemele cu care se confruntă persoanele cu disabilități mentale. Raportul prezintă o listă de metode active pentru a reduce discriminarea și

inegalitatea socială în casă, relații personale și la locul de muncă. Însă discriminarea și prejudecățile sunt prezente în fiecare aspect al vieții oamenilor cu disabilități - rețelele lor personale, ocaziile pentru odihnă și recreere, călătorii, asigurări medicale și servicii financiare. Cercetările pe care le citează Graham și experiențele reale ale oamenilor care au permis folosirea experiențelor în carte și raport, arată faptul că oamenii cu disabilități mentale sunt tratați diferit de instituțiile care oferă grijă medicală. În mass-media există stereotipuri negative și false care înrăutățesc stigmatizarea oamenilor care au probleme mentale. „Există, fără nicio îndoială, discriminare la scară largă, și aceasta adaugă la disabilitățile oamenilor cu probleme mentale”, spune Graham, profesor de psihologie comunitară.

„Volumul dovezilor din toată lumea arată impactul discriminării asupra vieții oamenilor. Știm, de exemplu, că angajarea în câmpul de muncă contribuie la recupe-

rarea acestora. În același timp, ratele go-marului pentru oameni cu o istorie de disabilități mentale sunt foarte mari. Acest lucru conduce la pierderea încrederii, sărăcie, lipsa rețelelor sociale și un sentiment de irelevanță socială”.

Proiectul doctorului pentru schimbare

într-un proiect de program educațional

prevedea

puțin

și v

baz

ace

scu

du

de

pro

ple

a le

pe

sab

legi

rea

”a

par

pen

tăg

plu

tru

tran

netu

dea

flex

cru

sab

aglo

oam

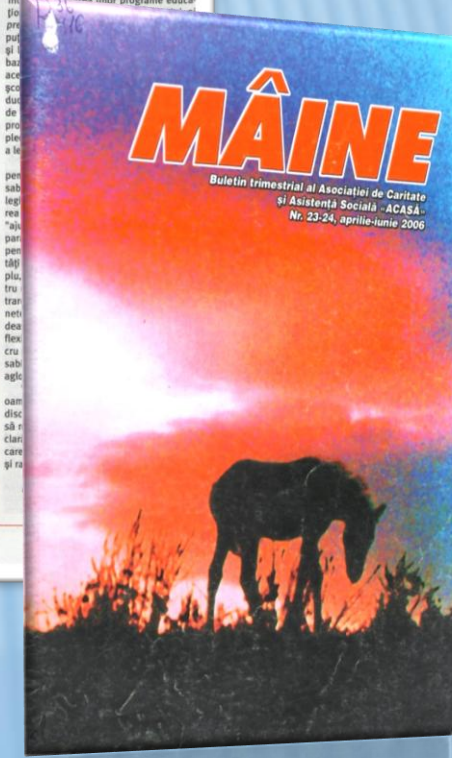
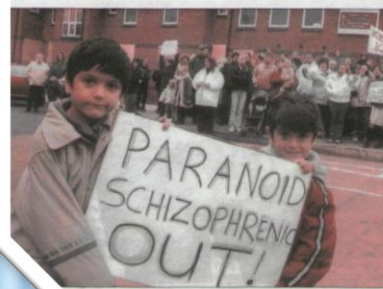
disc

să r

clan

care

și ra

Revista de PSIHOTERAPIE Experiențială

HIC ET NUNC

Journal
of Experiential Psychotherapy

Revue
de Psychothérapie Expériencielle

Nr. 36, dec. 2006

Journal of Experiential Psychotherapy, n° 36, Dec. 2006

Travaliul părinților copilului cu dizabilitate mentală – de la negarea problemei cheie a dizabilității la acceptarea acesteia

*Dealing with the child's difference – parent's
journey from complete denial to
recognition of the basic problem*

Michael OMER
psychotherapist MA Ph.D.,
Israel

Rezumat

Simpla recunoaștere a faptului că je o problemă cu copilul – fie imediat când se afirmă acest lucru clar la naștere, prin evaluarea medicală a condițiilor neurologice suspecte și a pattern-urilor de reacție evident deformate, fie când este treptat observat de către părinți îngrijorați, care pot conștientiza întârzierile de dezvoltare ale copilului lor în ritmul vieții timpuriu a acestuia, realizând faptul că bebelușul lor este incapabil să țină pasul cu congenierii lui fără handicap –, indiferent cum și când se întâmplă, acest lucru nu este niciodată un lucru ușor de acceptat pentru părinți. Durerea și șocul sunt la fel de mari pentru orice părinte, independent de variabile precum statutul social, nivelul de educație sau vârsta, care totuși se pot dovedi relevante pentru adaptarea ulterioară. Mulți dintre părinți care se confruntă pentru prima oară cu varianta dizabilității mintale vor consuma multă energie și timp căutând un diagnostic alternativ mai puțin decisiv sau chiar o soluție de vindecare magică a groaznicului „blestem” care l-a făcut pe copilul lor dorit să fie atât de neașteptat de diferit.

Literatura de specialitate recunoaște existența model obșnuit, predictibil, de 5 etape succesive ale părinților copilului cu dizabilitate mintală trebuie

Wanlass, 1984.

Abstract

The mere recognition that “something is the matter with the child” – either sudden when it is clearly affirmed at birth by medical assessment of the suspicious neurological conditions and evident deformed patterns or when it is gradually perceived by worrying parents who may become aware of the developmental delays of their child in the speed of his early life, realizing that their child is unable to keep up with his non-disabled peers –, no matter how and when it happens it is never an easy recognition for parents. Pain and shock are likely for any parent independently on variables such as social status, education level or age, which may however prove relevant for coping later. Many of the parents who are firstly faced with the option of mental disability will spend large amounts of energy and time in a search for an alternative less decisive diagnosis or even a magic cure to the dreadful “curse”, which had made their wishful child to be so unexpectedly different.

The literature recognizes a regular predictable pattern of 5 successive stages which parents of a mentally disabled child are due to undergo in their

Forster and Wanlass, 1984.

2-3/2004

REVISTA DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ

EDITURA POLIROM

пользованы такие характеристики формы активного обучения, как конфликтность (внутренняя, содержательная и внешняя между ожиданием ответа и его получением), диалогичность общения, введение элементов разрывания ролей, вынужденность активного поведения студентов (написание вопроса, активное ожидание ответа на него, анализ ситуации).

Лекции-шоу основываются на визуальных изображениях для сопровождения устной информации или визуальных схем, символах, образах и др. Они ставились в лекции-шоу домановой, т.е. основой при развертывании лекционного материала.

У студентов при этом развиваются восприимчивость к визуальной информации, а также умение ее расшифровать. Кроме того, повышается желание самим попробовать визуализировать. Кстати, это умение необходимо при участии в деловых и инновационных играх.

ЭФФЕКТИВНОСТЬ МЕТОДОВ АКТИВНОГО ОБУЧЕНИЯ

Эффективность применения методов активного обучения на теоретических занятиях со студентами, освободившими от практических занятий по физической культуре, подтверждается фактическими данными: повысилась посещаемость этих занятий, усилился когнитивный компонент, улучшился эмоциональный климат, создавалась обстановка, в которой более ясно и отчетливо воспринимаются новые идеи, мысли, гипотезы.

Из практического опыта мы выяснили, что студент, занимающий социальную активную позицию, более охотно высказывает свои предполо-

жения, задает вопросы, веты и представляет их на аудитории. Эти действия уже, с полноценными социальными ступками, предполагающими сложность, меру ответственности и учет последствий. Как показывает практика, даже на такие поступки не всегда легко решиться. Отсюда и пассивность аудитории, ее нежелание вступать в диалог, а иногда и активное сопротивление. А когда аудитория привыкает работать в режиме диалога, усилия преподавателя, на наш взгляд, окупаются сторицей — начинается совместное творчество.

Литература

1. Вербицкий А.А. Активное обучение в высшей школе: контекстный подход. М., 1991.
2. Ломов Е.Ф. Методические проблемы психологии. М., 1984.

Н.В. Рыбова,
Мордовский государственный педагогический институт им. М.Е. Евсевьева

Формирование деятельности будущего педагога по социально-бытовой ориентации учащихся с ограниченными возможностями здоровья

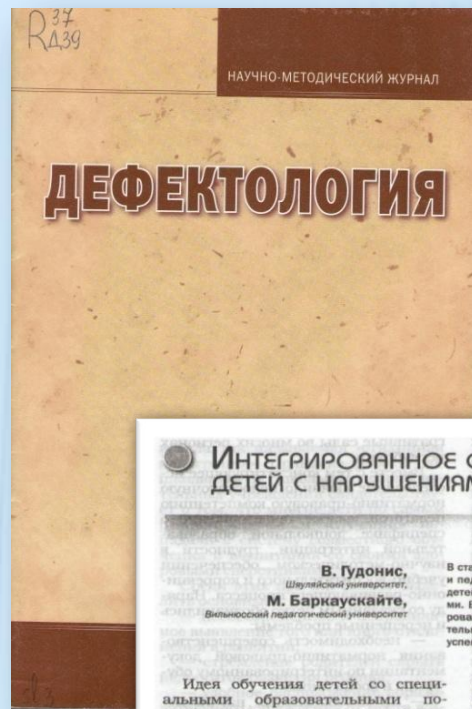
Реформирование российского общества затронуло все его сферы, в том числе и высшее педагогическое образование. Ныне к выпуску педагогического вуза, готовящему работать в учреждениях системы специального образования, предъявляются качественно иные требования, чем прежде. В частности, в профессиональной деятельности специального педагога выделено такое приоритетное направление, как педагогическая деятельность по социально-бытовой ориентации учащихся с ограниченными возможностями здоровья (ОВЗ). Формирование этой деятельности начинается с первых лет обучения студента в вузе, поэтому рассмотрим ее роль и структуру.

Ученые по рекомендации О.И. Каргуновой, кандидата педагогических наук, доцента факультета коррекционной педагогики и специальных методов Мордовского педагогического института им. М.Е. Евсевьева.

Человек с ограниченными возможностями здоровья — это человек, имеющий «...физический и (или) психический недостаток, которые препятствуют освоению образовательных программ без создания специальных условий для получения образования» [1, с. 15]. Данная категория людей очень разнообразна, к ней относят умственно отсталых и детей с задержкой психического развития, неслышащих и слабослышащих, парализованных, незрячих и слабозрящих, детей с тяжелыми речевыми нарушениями, с выраженными расстройствами эмоционально-волевой сферы, нарушенными опорно-двигательного аппарата, множественными нарушениями.

Сегодня общество не может игнорировать этих детей, оно ответственно за их развитие и создание условий, благоприятных для коррекционно-педагогической помощи. Только специальный педагог может объяснить такому ребенку окружающий мир, научить узнавать его, помочь включиться в современный социум, решать задачи их жизненной ориентации.

Однако результаты проведенного нами исследования свидетельствуют, что выпускники педагогических вузов, работающие в специальных образовательных учреждениях, испытывают серьезные трудности при осуществлении деятельности по социально-бытовой ориентации учащихся с ОВЗ [2]. Поэтому нами разработаны модель этой деятельности, а также дидактическая система ее формирования, апробиро-

ИНТЕГРИРОВАННОЕ ОБУЧЕНИЕ ДЕТЕЙ С НАРУШЕНИЯМИ ЗРЕНИЯ

В. Гудонис,
Швейцарский университет,
М. Баркаукайте,
Вильнюсский педагогический университет

В статье рассматриваются социальные, психологические и педагогические проблемы интегрированного обучения детей со специальными образовательными потребностями. В виде моделей представлены различные пути интегрированного обучения детей со специальными образовательными потребностями, которые в настоящее время успешно реализованы в системе образования Литвы.

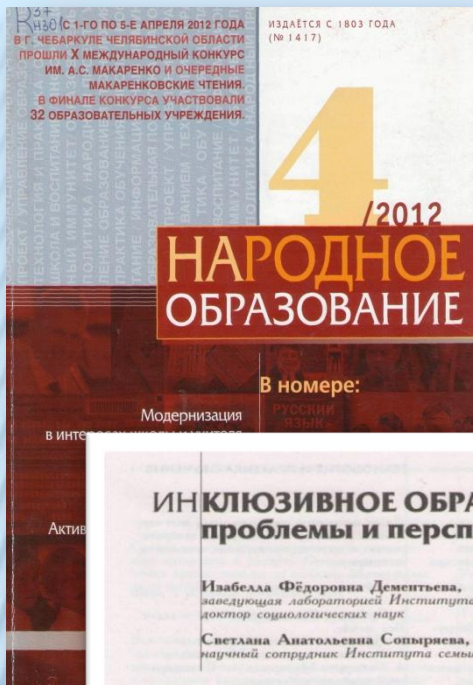
Идея обучения детей со специальными образовательными потребностями вместе с их здоровыми сверстниками не нова. В связи с гуманизацией и демократизацией общества она вновь стала актуальной. Интегрированное обучение гарантирует родителям право обучать ребенка с проблемами в развитии в общеобразовательных заведениях, при этом специальные потребности каждого должны наиболее оптимально удовлетворяться. Учителя, учащиеся и их родители не должны смотреть на интеграцию как на самоцель, ее в первую очередь надо считать возможностью, способом создания наиболее благоприятных условий для развития ребенка. Решая разнообразные проблемы интеграции, как наиболее общие, так и проблемы каждого конкретного ребенка, важно обратить внимание на этнокультурные особенности и экономические возможности отдельного региона, на богатый и ценный опыт работы специальных школ. В нашем регионе более приемлемой могла бы быть этапная, разнородная интеграция, сочетающая разные формы и способы коррекции.

При переходе к системе интегрированного обучения детей со специальными образовательными потребностями необходимо восторжествовать возможности каждого ре-

бенка, долю коррекционной помощи в его обучении и воспитании и необходимость ее получать. При выборе любого типа обучения необходимо обеспечить проведение коррекционно-воспитательной работы, адекватной уровню развития ребенка. Механическая интеграция, то есть направление ребенка с нарушениями развития в класс общего типа, не может гарантировать ему необходимого уровня поддержки. Такая имитация интегрированного обучения только увеличивает различия между детьми и создает большой психологический дискомфорт для всех.

Специального внимания требуют слепоты и дети из асоциальных семей. Проблемы их быта и трудоустройства должны решаться организованно, в тесной связи с их общим и профессиональным обучением в условиях места проживания. Важно, чтобы каждый регион начал заботиться о своих детях и чтобы ни один из них не остался отвергнутым, чтобы каждый был интегрирован в систему образования.

Успех интеграции более всего будет зависеть от отношения педагогов и родителей к детям со специальными образовательными потребностями. Нужно начать формирование нового концептуального взгляда, суть которого заключается в гуманных отношениях между детьми со

ИНКЛЮЗИВНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ: проблемы и перспективы

Изабелла Фёдоровна Дементьева,
заведующая лабораторией Института семьи и воспитания РАО,
доктор социологических наук

Светлана Анатольевна Софряева,
научный сотрудник Института семьи и воспитания РАО

В последнее время в нашей стране наблюдается значительный рост числа детей-инвалидов, а значит, необходимо особое внимание к их образованию. Ведь образование даёт этой категории детей не только знания, но и возможность их социальной адаптации. Но федеральный закон об образовании детей с ограниченными возможностями здоровья до сих пор не принят. Однако в Москве в 2010 году был принят региональный закон — первый и единственный действующий нормативный документ такого содержания. Хотя с момента принятия закона прошло не так много времени, мы уже можем говорить о московском опыте, который будет полезен специалистам в других регионах, работающим с детьми-инвалидами.

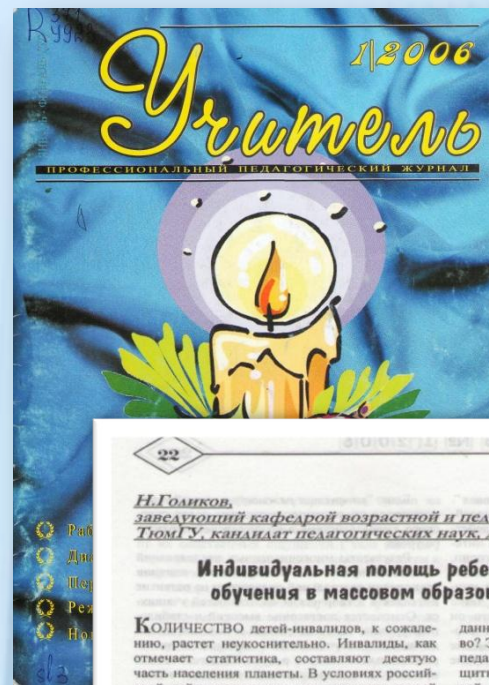
- дети-инвалиды • дети с ограниченными возможностями здоровья
- инклюзивное образование • социальная интеграция

Обучение и воспитание детей-инвалидов — социальная проблема не только нашей страны, но и многих других стран мира. Однако численность таких детей в современной России столь значительна, что не поддаётся международному сравнению. Только среди детей школьного возраста инвалиды составляют 15% от общего числа. Наблюдается также непропорциональный рост их численности по годам: согласно результатам переписи населения 2002 года, численность детей-инвалидов за 10 предшествующих лет возросла в 4,6 раза. Аналогичным образом за три года, с 2007-го по 2009 годы, количество детей с ограниченными возможностями здоровья

выросло в России на 40%, достигнув уровня 516 тысяч, а к декабрю 2010 года она составила уже 545 тысяч детей.

Детская инвалидность не обусловлена какой-либо одной причиной, а весьма разнообразна. Она связана с целым спектром различных заболеваний — как врождённых, так и приобретённых в первые годы жизни ребёнка. Это значит, что организация образовательного процесса для этой категории детей должна быть дифференцированной, учитывающей их индивидуальные физические и ментальные характеристики. Кроме того, необходима отдельный закон, определяющий условия образовательной деятельности.

В развитых странах мира закон об образовании лиц с ограниченными возможностями

Н. Голиков,
заведующий кафедрой возрастной и педагогической психологии
ТюмГУ, кандидат педагогических наук, доцент

Индивидуальная помощь ребёнку-инвалиду в условиях обучения в массовом образовательном учреждении

КОЛИЧЕСТВО детей-инвалидов, к сожалению, растёт неуклонно. Инвалиды, как отмечает статистика, составляют десятую часть населения планеты. В условиях российской действительности эта категория людей по-прежнему остаётся одной из самых экономически и социально-психологически неблагополучных. Инвалидность не есть медицинская проблема. Инвалидность — это проблема неравных возможностей!

Мы рассматриваем инвалидность не только как нарушение здоровья со стойкими расстройствами функций организма, приведшее к ограничению жизнедеятельности, но и как психологический феномен. Инвалидность — психологическое образование личности, выраженное ее деформацией, тотальной препятствующей эффективному социальному функционированию на фоне резко сниженной самооценки, непродуктивных контактов с окружающими.

Данное психологическое образование личности является следствием неадекватного понимания здоровыми людьми феномена «инвалидности», излишней изоляции и исключения инвалидов из полноценного участия в общественной жизни, игнорирования большинством их равных прав с другими гражданами страны, что является явной социально-психологической и, думаю, политической дискриминацией.

На 1 сентября 2004 года только в городе Тюмени насчитывалось 1289 детей-инвалидов школьного возраста. Из них 494 человека, что составляет 38,3%, обучаются в массовых общеобразовательных учреждениях. Как протекает образовательный процесс этих детей, насколько комфортно они себя ощущают в стенах школ? Как организовать и реализовать социально-психологическое сопровождение образовательного процесса, оптимизировать развитие детей

данной группы, интегрировать их в общество? Эти и многие другие вопросы интересуют педагогическую общественность, правозащитные общественные организации, родителей, имеющих детей-инвалидов — будущих школьников.

В развитии ребенка все взаимосвязано, взаимообусловлено. Специалистам необходимо определить его «точки роста», зону ближайшего развития, спрогнозировать его реальные перспективы, создать условия для самореализации во всех сферах деятельности. Цель образовательного учреждения — не только учение, передача ребенку определенной суммы знаний, а прежде всего — формирование Человека. Таким образом, в модель практики социально-педагогического сопровождения закладывается безусловная ценность внутреннего мира каждого школьника, приоритетность потребностей, целей и ценностей его развития.

При осуществлении социально-психологического сопровождения детей-инвалидов принципиально важным является создание условий для самостоятельного творческого освоения ими системы отношений с окружающими и самим собой, а также для совершенства каждым ребенком личностно значимых жизненных выборов. В процессе сопровождения взрослых, создавая ситуацию выборов и не навязывая априори свою точку зрения, побуждает ребенка к нахождению самостоятельных решений, помогает ему принять ответственность за собственную жизнь.

При рассмотрении вопроса о социально-педагогическом сопровождении мы опираемся на понимание сложности в его организации и осуществлении с включением, где есть в этом необходимость, озорной деятельности, реабилитационной деятельности специалистов образовательного учреждения. Такими полифункциональными образовательными учреж-

„ Școlile incluzive sînt mijloace optime de combatere a atitudinilor discriminatoare, de creare a unor comunități primitoare, de construire a unei societăți incluzive și de asigurare de șanse egale la educație pentru toți; mai mult, acestea oferă o educație de calitate, sporind, astfel eficiența și, în ultima instanță, rentabilitatea întregului sistem de învățămînt. ”

Declarația UNESCO de la Salamanca (1994)

Resurse electronice

<http://www.justice.md>

<http://www.worldbank.org/>

<http://www.un.org/>

<http://www.oecd.org/>

<http://www.unesco.org/new/en/>

<http://www.unicef.org/>

<http://nou.edu.md>

[http://www.didactic.ro/formare-continua/materiale - formare/educație-incluziv](http://www.didactic.ro/formare-continua/materiale-formare/educatie-incluziv)

<http://search.ebscohost.com/>

<http://diss.rsl.ru/?menu=disscatalog/>

http://www.undp.md/rom/main_r/index.shtml

<http://dcalin.fr/textes/handicap.html>

<http://scolaritepartenariat.chez-alice.fr>

<http://www.education.gouv.fr>

Realizatori:
Valentina TOPALO, șef serviciu Manifestări Culturale CD ONU, grad
de calificare superior
Valentina VACARCIUC, bibliotecar, grad de calificare II
Redactor - coordonator:
Elena HARCONIȚA, director, grad de calificare superior

2012